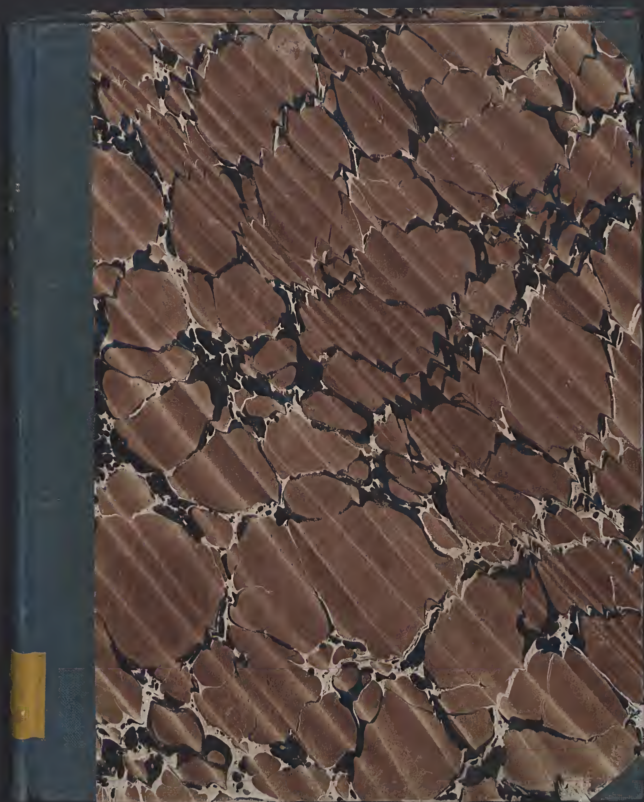

CHRONOLOGIÆ TENTAMEN

edur

Tima-Tals Registurs Agrip

Frá Upphafe allra Skapadra Hluta, til vorra Daga.

I Hiaverkum
Ur ymsum Sagna-Meistara Skrifum,
á hvørs Dags Islendsku Samanlesid
af
HALLDORE JACOBSSYNE.

Pryckt ad Hrappsey MDCCLXXXI. af Magnúsi Moberg.

CICERO IN CATONE M.

Horæ cedunt & dies Menſis & Anni nec præteritum Tempus unqvam revertitur nec qvid ſeqvatur ſciri poteſt.

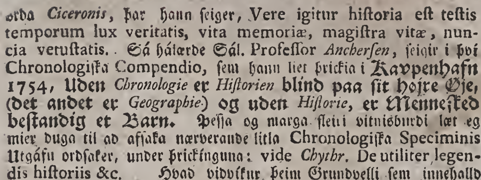
Til Lesarans.

Ecki mun mínum Háttvirdande Landsmønnum óvidurqvæmilegt þikia, ad eg giori nockra skilagrein firir, hvílíkar ordsaker eru til þeß ad eg meddeili þeim þennann lítla Bækling, til yferskodunar, og firer tilhiálp þeß Kóngelega privilegerada Prentverks í Hrappsey, læt hann á Þrick útgánga; Sem og á hverium grundvelli hanns innehalld biggt er, hverttveggia vil eg þá med fám ordum í liós leida sem efterfylger.

Oflángt er upp ad reikna, allar þær nitsemder sem lestur og þeckíng á helgum og heidnum Søgum og Historium, á firri og seirni ølldum med sier færer og fært hefur, þad hafa so marger og merkelega vellærder menn ádur giort, ad ei er ábótavant, einasta má eg gieta

❦ ❦ ❦

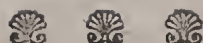

orda *Ciceronis*, þar hann seiger, Vere igitur historia est testis temporum lux veritatis, vita memoriæ, magistra vitæ, nuncia vetustatis. Sá hálærde Sál. Professor *Ancherſen*, seigir i þvi Chronologiska Compendio, sem hann liet þrickia i **Kaupenhafn 1754, Uden** *Chronologie* **er** *Historien* **blind paa sit høyre Øje, (det andet er** *Geographie*) **og uden** *Historie*, **er Mennesked bestandig et Barn.** Þessa og marga fleiri vitnisburdi læt eg mier duga til ad afsaka nærverande litla Chronologiska Speciminis Utgáfu ordsaker, under þrickinguna: vide *Chytr.* De utiliter legendis historiis &c. Hvad vidvíkur þeim Grundvelli sem innehalld Bæklingsens er ábiggt, hlít eg ad vera þar nockud fiolordari um. Veit eg ad eitt hid mesta vandaverk er ad finna þad retta tímatal, þeir hávitrustu menn sem gott tóm hafa haft, og ei sídur áhølld, lærdóm og hugvit, hafa ei kunnad ad fullnægia efterþánkasømum lesendum, hver af ríð stór ágreiníngur, úr hverium riett ad ráda eingenn hefur eñ nú gietad so med fullri vissu meigi kallast; eg hefi þeßvegna filgt þeim bestu Autoribus sem haft hefe og flester vered samhlióda fundner, og n.l.

1.) Aller menn vita ad sú elldsta og rettasta Historia og Tímatal, (já hid einasta sem til er um þá tíma), er þad sem vier hofum i H. Ritníngu, um Veralldarinnar skopun, Syndafallid, firirheited um *Messiam*, Mankynsens fiølgun, Syndaflodid, Þiódaña Ettqvísler, og Køllun **Abrahams**, hvar ad biriaz stór ágreiníngur milli Tímatals-meistaranna (vide §. 2. 3.) Ritníngareñar ártale filgi eg um **Patriarchanna** tíma, ferdalag **Israels** fólks, Løgmálsens Auglisíng, samt **Judaña** Geistlegt og Verdsligt stiórnarstand, og Gudsdýrkunar-máta til andláts **Moises**, þess Guds mañs, hvad hañ allt hefur ágiæta vel uppteiknad um 2493 ár; so furdannlegt er, þá Auctores sem á Margine hier og hvar eru citerader, hefe eg samanborid vid greint ártal, og bundid mig þó alltíd til þeirra nýustu og mest samstemmandi.

2.) Efter andlát **Moisis** med þeim **Canaanitiska** Hernade, biriast **Josuæ** og **Domaraña** Bækur, allt til daga **Eli** Kieñimañs, innehalldandi 317 ár, á þessum árum innfiellu **Trojumanna**

Bar=

Bardagar í Tíd *Abdonis* 13. Dómara í Jsrael. Anno Mundi 2782 seiger *Chytbræus*, enn 2742 *J. Cluverus* pag. 19 ad Trojuborg hafe vered inntekenn, eg filgi hier þeim firri.

3.) Fiorar Kongabækurnar innehallda 554 ára tímatal allt til þeirra Babylonisku Herleidíngar, frá hverri til þeß 21a. árs *Cyri* Kongs af Persia reiknast 70 ár, og innehelldur so framanskrifad Ritníngarinnar tímatal, óbriáladann 3434 ára tíma; þar til sú Persiska Monarchia biriast.

4.) *Herodotus* frá Halicarnassis sem lifdi í Gricklandi hier um Anno M. 3540 biriar so ad seigia sínar fráſogur, þar sem Ritníngenn hætter, því hann bædi seiger frá *Cyro* og þeirrar Persisku stiórnunar uppbiriun og þeirra Kóngum, hann skrifar um Egiptska, Lydos, Medos, Grickie og Athenuborgarmenn, hanus Historia nær yfer 230 ár, frá *Gyge* Kóngi i Lydia (sem tók Rikie undereins og *Manasses* 14 Juda Kóngur) og til þeß *Xerxes* flýdi úr Gricklandi A. M. 3485.

5.) Strax efter *Herodoti* tíder biriar *Thucydides* sínar fráſagner, um flotta *Xerxis* Persa Kóngs þær ná um 70 ára tíma, og upptelia þavg stríd sem Gricker færdu mille sín innbirdis og annad margt fleira.

6.) *Xenophon* tekur þá vid og færir sínar fródleiksſogur allt fram til A. Mundi 3600. báder fyrtieder Sagnaskrifarar voru Hershofdíngiar, annar i Gricklande enn hinn i Persia, under *Cyro* hinum ýngra, og eru því trúverdugri efter því siálfer hafa heirt og sied þad þeir hafa ritad um.

7.) *Diodorus Siculus* hefur skrifad eina almenneliga Historiu med ártali og tída registri, allt fram til daga *Julii C:* i 40 Bókum, af hverium einar 15 eru efter, hanns 17. bók biriast skamt efter þad *Xenophon* hætter, A. M. 3605. sama ár sem *Philippus* fader *Alexandri M:* tók Kóngdóm, seiger hann frá þeßara feda hernadi og frægdarverkum, allt til Anno M. 3664; þeßi tíme nær heim i þeirri 10. bók *Livii Pataviani*.

8.) *Livius* er einn hinn markverdasti af ollum þeim gomlu Soguskrifurum, þar hann med sierdeilis trúskap og einlægni, hefur ritad

 sínar

finar sögur, frá upphafi **Romaborgar**, fram á daga *Augusti* Keisara, um 746 ár, af hanns 140 bókum, eru einar 30 vid lide hiá oß, *Livius* dó á sama ári sem *Ovidius* Skáld ɔ: 21 efter **Christi** Fæding.

9.) *Josephus* og *Berosus* segia einkanlega frá þeirri **Assiriſku** Einvalldsstiórn, sem og *Manethon* og *Metasthenes*, it. sá lærde *Ctesias Gnidius*, hver sinna tíma Historiu i **Persia** hefur skrifad i 23 bókum á Griska túngu, hann lifdi i tíd *Cyri* hins yngra, hier um Anno M. 3564, var ein merkilegur Læknir, og komst því í mikid geingi hiá **Persa** Kóngum.

10.) *Plutarchus* sem lifdi hierum 100 árum efter **Christi** Fæding, hefur á Grisku samannskrifad Æfisögur hinna nafnfrægustu Hreistimanna og Hofdíngia, sem lifad hafa medal Rómveria og Griekia, hier um 50 ad tolu, allt til þeß **Jerusalem** var nidurbrotenn; marger fleiri Grisker Sagnameistarar finnast citerader, so sem *Hecataæus* frá **Mileto**, *Hellanicus* frá **Mytilene**, *Theopompus* frá Eiunne **Chio**, Lærisveinn *Isocratis*, og *Ephorus* frá **Cumis** ꝛc.

11.) *Arrianus* sem lifdi hierum Anno Christi 140 hefur ritad á Grisku, enn *Q. Lurtius* á Látínu, um hernad, afreksverk og afgang *Alexanders* Mikla. *Justinus Appianus* og *Strabo*, sem lifdi á dogum *Tiberii* Keisara, *Athenæus* og *Suidas*, hafa aller samannsett sinna tídasögur, enn þó er þad athugandi, ad af margra ádurtiedra Meistara Sogum hofum vier eckert ad segia nema nafnid, med því þær eru all margar under lok lidnar, og eru nú hvergi ad fá.

12.) Þær **Romversku** Sogur hafa sierdeilis skrifad *Dionysius* frá **Halicarnassis** borg, í tíd *Augusti* Keisara, *Polybius, M. Cato; Salustius* og marger fleiri: *Julius Cæsar* hefur ritad sína eigenn, enn um *Aug.* Keisara hefur *Appianus* merkilega útført. *Vellejus Paterculus* hefur skrifad Agrip af **Romveria** sogum, allt til *Tiberii* Keisara 16 ríkisstiórnar árs. *Cornelius Tacitus* var Hershofdínge i þeim Fronsku Nidurlondum

under

undir *Adriano* Keisara, og hefur samanntekid Keisara Søgur allt til Annum Christi 72; *Svetonius* var honum samtída og var Keisarans Secretarius, hann hefur efter sig láted Lífsøgur 12. hinna first Keisara i Rom. *Ælius Spartianus* og *Julius Capitolinus*, seigia frá *Adriano*, *Antonino Pio*, og *Philosopho*.

13.) *Dion Cassius* hefur efter sig látid miklar søgur, sem ná allt fram til Annum Christi 231. á hverju ári hann var Borgmeistari i Rom, under Keisara *Alexandro Severo*, af þeim Ritum, er hinn mesti partur under lok lidenn. *Herodianus* gefur oß eitt ágrip af nockrum Keisarasøgum til Annum Christi 241. Hier fyrirutan eru; *Trebellius Pollio* biriar sin skrif Anno Christi 256. *Flavius Vopiscus* endar sín Anno 288. *Eutropius* endar sín Rómversku sagna ágrip med dauda *Joviniani* Keisara Anno 368. *Ammianus Marcellinus* Griskur ad kine, var med *Juliano* Keisara i hans Herførum, og hefur skrifad margra Romaborgar Keisarasøgur allt til Ao. 392.

14.) *Procopius* Cantzeler og Herßhøfdinge *Justiniani* Keisara, hefur samannteked Historiur frá Anno Christi 412 til 550, um þaug stríd er nefndur Keisari og hanns Herßhøfdinge *Belisarius* hádi vid Persa, Gotha og Vandalos; á sama tíma skrifade *Jornandes*, um Herfarir og Rikis uppbirian þeirra gømlu Gotha, þeirra Kóngatal og Kinkvíßler.

15.) *Johannes Zonaras* hefur ritad Annála, frá *Augusti* Keisara tímum og til Annum Christi 1117. efter hann hafa skrifad *Nicetas* og *Nicephorus Gregoras*, allt til Annum 1338. *Johannes Xiphilinus* Miklagards Biskup skrifar sínar søgur allt fram til Annum Christi 108; þeßara allra Frædibækur hlióda mest um Miklagards Keisarana, einn efter annann og þeirra Hernad og Rikisstiórn; sá Armeniske Múkur *Haithon*, hefur efter skipun Páfa *Clementis V.* skrifad um biriun Tyrkianna og Tartaranna Rikis i Asia, sem skedi hierum Anno Christi 1051.

16.) Tyrkianna Rikisstiórnar Upphaf og framgang, frá því *Ottomannus*

mannus Orthogulis son hinn firsti med því nafni tók Kóngdóm hiá Tyrkium, Anno Christi 1300, og til þeß *Mahomet II.* inntók **Miklagard** 1463 hefur *Laonicus Chalcondylas* Grískur ad ætt í fráſögur fært, og oß efterláted.

17.) *Eginhardus* er hinn firsti sem ritad hefur Sögu *Caroli Magni* **Fracka** Keisara, efter hann *Abbas Urspergensis Conradus* og *Regino Prumiensis*, ſamt *Luitprandus*, Sögur hanns efterkomara Keisarana, allt til daga *Ottonis I* Þýskalands Keisara edr Annum Christi 963. Múkarner *Vittekindus*, *Lambert*, *Sigbert*, hafa skrifad margar Þýskra Keisara fráſögur, og enkel. *Otto* Biskup i **Frisingen**, eina ýtrid fródliga Historiu, frá upphafe Heimsens, til Annum Christi 1150. i 7 Bókum: um þá tíma hefur *Helmoldus* ritad frá þeim i **Venden** og **Saxlande**, *Saxo Gramaticus* um **Dane** og **Svía**; *Albertus Argentinensis* og *Johannes Aventinus*, enn nú um Keisarana i **Þýskalandi**, sem og *Johannes Cuspinianus*, *Paulus Jovius* og *Johannes Nauclerus*; *Albert Crantzius* um **Svía**, **Gavta** og **Nordmenn**, enn *Johannes Sleidanus* um *Lutherum* og Reformation Trúarbragdanna, þesser Sagnameistarar ná fram yfer Annum Christi 1500.

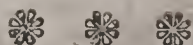
18.) Þær **Fronsku** Kóngaſögur hafa hellst ſamsett *Gregorius* Biskup frá **Turin**; Biskup *Addon*, *Paulus Æmylius* frá **Verona**, *Philippus Comminæus* Franskur Edalmadur, *Galleatus Capella*, *Froſſardus*, *Thuanus* og marger adrir.

19.) Þeir sem vilia kinna ſier þær **Spønsku Historiur**, skulu hellst lesa af þeim gomlu Franciskum *Tarapha*; þá **Ungarisku** Kóngatølu hefur ſamannteked *Antonius Bonfinius*. Þá **Eingelsku** *Beda* og *Polydorus Virgilius*, *Camden* og fleiri; Þá **Skotsku** Chronicu hefur ritad *Hector Bœtius* og *Buchananus Scotus*; Þá **Svensku**, *Johannes Magni* og *Cranizius*. *Onuphrius Panivinius*, er annars einn hinn merkilegasti Historiu skrifari sem vier til hofum, og ómissandi ad lesa þeim er fródleik vilia nema.

20.) Kirkiu Historiuna hafa sier i lægi ritad efter Postulañá daga, *Epiphanius* Biskup i Salamina, *Josephus Egesippus*, sem af Júda vard Christinn, lifdi á dogum *Adriani* Keisara, og skrifar um Jerusalems eidileggíng; *Eusebius* skrifar sína Chronicu allt fram til Annum Christi 325. hann var Biskup i Cæsarea, á Gidíngalandi; Biskuparner *Socrates* og *Theodoretus*, samt *Sozomenes* frá Salamina, taka þar vid sem *Eusebius* hætter, og ná allt til Annum Christi 444. *Evagrius* hefur skrifad Kirkiu-Chronicu til ársens 595, þar tekur *Nicephorus* vid, allt til Annum 925; *Platina* Secretarius Páfanna i Rom, hefur ritad Lifssogur þeirra, ad tolu 151. frá Petri Postula til *Sixtum IV.* sem lifdi Anno 1472. *Metropolis Crantzii*, *Speculum Vincentii*, *Chronicon Bergomatis*, *Paulus Orosius*, *Chronicon Carionis*, *Historia Gothana*, og miog marger fleiri og nýrri Sagnameistarar finnast til upplýsíngar þessu Chronologiska Agripi, sem eg framar læt bída ad upptelia.

a.) Eg hefe mest efterfilgt þeim máta sem D. CHYTHRÆUS i siñe Chronologia þriktri i Rostock 1573 hefur brúkad og úr þeirri somu hier miked innfært. b) JOH. CLUVERI Historias Totius Mundi hefi eg eirnig sierdeilis hagnýtt mier til þessa Verks, og þar merkt hefe ad hún gengur eirn medal veg i ártalinu, filgie eg henne i þvi þar sem hefe getad vidkomed. c.) Professor og Dr. CHRISTIANS MATHIÆ Theatrum Historicum, hefe eg i morgu brúkad mier til leidarvíssers, og úr því eitt og annad innfært i þetta Compendium; tveimur framanskrifadra samhlioda vitnisburdum um ártal Christi Fædíngar læt eg mier hellst giedfellt ad filgia, med því og ad hiner flester setia þad milli Annum M. 3760 og 70. d.) Þessa þriá mína Origineler, hefe eg borid samann, vid þad tímatal sem er aftann vid þeirrar Engelsku Universel History 21. Tomum, sem og *Frejers* Einleitung zur Universal-Historie, og B. HOLB. Hist. Universalem. e.) Þeirra Þýdsku Keisara Chronologia, er ad nockruleiti riett efter þeirri toblu sem er framann til vid *Voltaires* Annales, de l'empyre. f.) Þad Danska ártal er útlesed af Baron HOLB. Danmerkur Rikis Histo

Nyrtôriu og Hybners Politiſku Hiſtoriu 3ia Tomo. g.) Þeira Svenſku Kónga ártal, er ſamhlioda þeirri toblu, ſem *Johannes Loccenius* hefur bak vid ſína Svenſku Hiſtoriu. h.) Þad Norſka Tída Regiſtur, er útſkrifad úr *Jonæ Rami* Noregs Konga Hiſtoriu, og i.) þad Iſlendſka úr einum og odrum Sogum; Annálum og gomlum Frædibókum. Þær Notas ſem híngad og þangad eru innſettar, hefe eg útſkrifad úr ýmſum Sagnabókum til Fródleiks.

Ecki er því ad mótmæla ad hier er i þeſſu litla Agripi, ótal margt og merkilegt undanfellt, af því ſem ſked hefur, enn þó er ómiſſandi ad vita, eg hafdi ei helldur áſetníng til, ad ſamanſkrifa á Iſlendſku eitt fullkomid Syſtema Chronologicum, helldur eitt líted Agrip, hvert med því annad þeß ſlags hefur ei fyr útkomid á vort túngumál eg vil alúdliga bidia mína háttvirdande Landsmenn i gódri meiníng ad medtaka, til hinns eru hier i Landi eingenn duganlig Subſidia, edur tækifæri, ſo eg viti. Þá Auctores ſem miner Originaler citera hefe eg bona fide anfært á Margine út undann hveriu árstali, ſem og ſina er eg hefi under hondum haft, og giegnumleſed, uppá þad hver eirn ſem giegnumles þetta Agrip, gieti ſtrax uppſlett og eftirſied, fráſogu þeirra hluta, ſem ártalid ávíſar; framandi glóſur hefi eg med koſtgiæfni hiedann burtrímt, enn þó ei bunded mig vid Archaiſmos edur nýſmídada gamal dags Iſlendſku; eg hefe, lofi GUd, i ſinne ad bæta vid Continuation til vorra tíma, ſem firſt, enn nú ſtrax gat þad ei ſked, ſokum viſſra ordſaka. Oſka eg ſo þetta litla Verk mætti verda mínum elſkul. Landsmonnum til lærdóms eblíngar og æſkiligra nota.

Viliandi ætid finnaſt

allra Rettſinadra Fodurlandſens Elſkenda

Felle i Stranda Syſlu
d. 1. Jan. 1781.

Þenuſtuſkylldugur Þenari
H. JACOBSSON.

PERIODUS I.

Periodus I.

Frꜳ Heimsens Skøpun, til Utgavngu Israels Barna af Egiptalande; Innehalldande *MMCCCCLIII.* Ar.

Anno Mundi §. I. Auctores.

1. Skapade Gud Himen og Javrd, og alla hlute it. Einglana, og sijdast Mannenn Adam. Genesis C. 1

15. Fæddist Cain Adams firsti sonur.
30. Abel fæddist; Cain myrdti hann, 70 ꜳrum seirna Gen: 4.
130. Seth þridie son Adams fæddist, lifdi 912 ꜳr, andadist Josephus antiqvitate Ju-
14 ꜳrum ꜳdur Nóhe fæddist. daicæ.
987. Var Enoh lifandi uppnum̃enn 57 ꜳrum efter andlꜳt Chythræus
Adams: þꜳ lifdu enn nw aller hiner Patriarcharner. Gen: 7.
1056. Fæddist Nohe, og lifdi 950 ꜳr, allt til þeß 58 alldurs- Augustinus
ꜳrs Abrahams; og hefur hann lifad samtijda øllum For- de Civit Dei.
fedrunum frꜳ andlꜳti Seths.
1558. Sem Noha son fæddist, hann lifdi samtijdis Abraham, Chythræus.
allann hans Alldur; samtijdes Isaac 110 ꜳr med Jacob
50 ꜳr; og andadist 35 ꜳrum efter Abraham. Augustinus.
1656. Nóhe biggdi Aurkina efter Guds befalning G. 7.
Andadist Mathusalem, hinn elldsti madur i heime, 969
ꜳra gamall. Chythræus.
Nóhe gieck i Avrkina med sijnu Hiske.
Rigndi i 40. daga, frꜳ þeim 27. Junii. Cluverus.

Ao. M. Auctores.

Cluverus i sinne Historia Mundi seiger útþrickelega, ad Flódsens Regn hafi biriast þann 17. Aprilis; Chytræ: Cron: setur þann 17: Maii, enn eg trúi best þeirri Donsku Bibliu er nefner þann 27. Junii.

1657. Nóhæ giek wr Aurkinne med sijnu Folke. Feste hann bwstad sinn i Armenia, og Assyria, um hin firstu Hundrad aar, efter flooded, aa medan Folked fiolgadi aftur. Gen. 8. Strabo.

1723. Fæddist Heber, af hvorium Hebreskir hafa sitt nafn, lifdi hann lengst af aullum forfedrunum efter floodid, neful. 464 aar, samtijda Isaac 140 aar, og Jacob 80 aar; Andadist 30 aarum efter dauda Sems. Chyt:

§. 2.

1757. Meina lærder menn ad forfaderenn Nóhe hafe stiftad þad Chinesiska Rijke, i Austuraalfunne. Enn hans afkomendur tooku ad biggia turninn Babel. Gen: 11. Strabo lib:5

1787. Nimrod son Chus Chamssonar rekur Assur wt fraa Babilon, bigger hana pridelega upp, og stiftar þad Babiloniska Rijke. Enn Assur sem ad var sonur Sems Nóasonar, stiftar þaa Assyrisku stioornan, og biggde Ninive. Zónaras l.T: 1. Josephus Christiani Matthiæ Theatrum Hist:

Sagnameisturunum ber furduliga á milli, um Upphaf þess Assyriska Rikes, enn aller vita ad þad endadiz med Cyarare 1. afa Cyri Persa Kóngs; Marger af þeim skrifa þad hafe staded 1360 ár. Herodotus reiknar einasta 500 ár; Welleius 1070. ár, og seger Lutherus þad Assyriska Rike hafe biriast Anno Mundi 1788; honum filger Buchholz Cronol: p: 3. item Dresserus; Berosus setier þess upphaf 1787. Elias Reusn: in Cronol: 1789. Calvisius 1718 Cronol: p: 5. it. Helvicus Diod: Siculus; it. August. de Civ: dei. 1717. Evseb: skrifar ad Assur hafe sidan nefndur verid Bel, enn Ninus son hans hafe fullbigt Ninive. Zenophon.

Tvo Kóngs setur voru þá i þessu Rike, nefnelega þad eina i Babilon, sem Nimrod bigde, enn annad i Ninive. Nockrir

rir skrifa ad Bel hafe verid son Nimrods, og Rehæ; adrer ad hann hafi verid bróder Assur, og hinn same er nefniſt Arphaxad; Cedrenus skrifar ad Nimrod hafe rikt i 56 ár, og sídan hafi turnenn Babel, i einu stormvedri hrapad yfer hann. Enn Berosus segir lib. 4. ad Guderner hafe Nimrod burtnumed; under hans Rikisstiórn biriadez dyrdkun Ellds sólar túngls ꝛc. Gen. 11. Seth. 9.

1908. Deide Bel, annar Koongur i Assyria, rijkti 55 aar, enn ti hann þaa efter son er Ninus hiet, sem vard Koongur i hanns stad. Þessi Ninus hiellt margar orustur, og wtvijkade þad Assyriska Rijke allt inn til Lybiam, hann hafdi i sijnum Herbwdum 1700000 Fotgavngulids og 200000 Riddara, og 10000 vopnada Vagna. Calvis 1. Justinus Diodorus Orosius.

1948. Fæddist Abraham i Stadnum Orchoe edur Ur i Lande Chaldea. Gen. 11.

Hier er stór mismunur á Arstalenu hiá Søguskrifurunum vorum, þvi marger af þeim setia Abrahams fæding 60 árum seirna nefnel: til Annum 2008 edur 9. meinast sá mismunur ordsakest þar af, ad Ritningarennar ord sijnast nockud óliós, Gen: Cap: 11. þar sem hún talar um alldur Thara, þá hann gat Abraham, og ordsakar so þessi tijmatals ágreiningur milli þeirra, hier um 60 ára sifelldann mun, allt fram yfer Herleidingartíma Israels. Eg fylgi hier

Cluv: Hist: Totus Mundi ed:	1668.	
Christ: Matt: Theat: Hist:	1689.	og mørgum fleirum; en þhina sem bædi eru færri og ei vel samhlióda hefi eg geingid fyrir bi-
Chythr: Chronol.	1573.	
Bibliunne þriktri	1747.	

2023. Reisti Abraham fraa Ur i Chaldea, aa sijns alldurs 75 aari, feck hann þaa kollun Guds, og fyrirheit um Messiam. Gen. 12.

2030. Abraham yfervinnur þaa fioora Konwnga, og frelsar Loth. Gen. 14.

Þessir fiórir Kóngar voru skattgillder þeim Assyriska Kóngs Nino óngra, og tóku nú ad heria á Chams afkomend- Josephus.

Ao. M. | Auctores.

ur, luckadest þad vel i firstunne, því þeir inntóku Arabiam, og avll Landspláts kríngum Jordan; enn topudu allri sinne luckn Cluverus. og sigre, þá Abraham med sáum mønnum, fyrir Guds kraft, yfirvann þá. Nockrir skrifa ad Amraphel, hafe vered siálfur Ninias sem dó 2041.

2034. Fæddist Ismael af Ambættenne Agar, Gen: 16.
2047. Var Umskurnenn stiftud af Gude. Gen: 17. C.
Eidelagdi Gud Borgernar Sodoma og Gomora. 19.
2048. Fæddist Isaac. C: 21.

§. 3

2063. Abraham fær befalijng ad fornfæra Isaac á Fiallenu Moria. Gen: 22.

Á þessu Fialli Moria, var af Salomon Kónge 870 árum síðar Jerusalems Mustere uppbiggt í 7 ár. Á því sama var og í því gamla testamenti sierdeilis offrad af forfedrunum. So offrudu og bædi Júdanna og Heidíngiauna afgudadyrkendur, í þessu plátsi, fyrir Diøfulsins innblástur til Saturnum, sem á Assyrisku er Bel, enn á Ebresku Moloch, sínum børnum, og hafa hier ønnur Mannblót sem sídann hafa útbreidst um heimenn sinn uppruna, vóru þeir Phønicii og í Tyro hiner firstu sem biriudu þaug. Diodorus Siculus Lib. 20.

2088. Giftist Isaac Rebeccu, hann var þá 40 ára ad alldri. Gen. 24.
2108. Fæddist Esau og Jacob.
2123. Andadest forfaderenn Abraham. Gen. 25.
2171. Deidi Ismael.
2185. Flijde Jacob 77 ára ad alldri, i Mesopotamiam, frá Esau og var þar i 20 ár. Gen. 28.
2192. Giftest Jacob Rakel og Lea. Gen. 29.
2205. For Jacob burt frá Laban. Deide Rakel. Glimdi Jacob. Dina var kreinkt af Sichem. Fañ Jacob fødur siñ i Hebron og var þar honum samtijda i 23 ár. Gen. 31. 32.
2208. Var mikill siáfargangur edur flood i Grícklande, i Tijd Ogygis Koongs i Attica. Augustinus.

Á þessum tímum sem Jacobs syner tóku ad fylgja ór og so merkilega tala ymsra Afguda i Gricklandi sem vóru Jovis Evsebius.

børn,

Ao. M. | Auctores.

børn, Apollo, Mars, Vulcanus, Liber, Minerva, Venus, og merger fleire, og því straffadi Gud þá med einu Vatnsflóde. — P. Oros: Cluv:

2216. Var Joseph seldur af brædrum sijnum, 17 vetra gamall. — Gen. 37.

2226. Var Joseph lateñ i fangelse, ad radum Konu Potiphars. — 39.

2238. Jacob ferdast i Egiptaland, med avllu sijnu Foolke ad tavlu 70 manns. — Gen. 46.

Þad má forundrunarverdt álítast, hversu fliótt Israels fólk fiølgadi i Egiptalande, nefnel. á 225 árum allt til 600000 manns, fyrirutann børn, og þad mjdt i þrælóþmnum sem Egiptarner løgdu á þá.

2255. Andadist forfaderen Jacob. — Gen. 49.

Um þessa tijma lifde sa merkilegi Þolennmodi Job. — Joseph.

2309. Andadist Joseph, og hier um 60 arum seirna i tijd Ramesis Koongs, biriadest þrældoomur Israels. — Gen. 50.

2373. Fæddur Móises, og fundenn af Koongsdootturenne Meride, og uppfostradur i þeirri Egiptsku Koongshøll. — Ex. 2.

I tíd Chenephris Egiptalands Kóngs, firirsagdi eirn spásagnare, ad af þessu framandi fólki mundi fædast eirn madur, sem mickla og margfallda ólucku leiddi yfer Egiptaland, ef hann lifdi, þaraf ottadist Kóngurenn og brfaladi ad deida øll sveinbørnenn. — Evsebius. Joseph. l. 2. Sagnameistarana greiner eirnig á um þad, hverier um þessa tíma voru þar Kóngar, því sú Egiptska Cronologia er mier oliós, allt fram á daga Persakónga. Þær Grisku søgur eru og um þessa tíma, fullar af fabulum og skálldadictum. — Diod. Sic. l. 40. Orosius. Tacitus.

2453. Israels foolk giek wt af Egiptalande. Utgefid Løgmaled. bigd Sattmalsorkenn. Var Cecrops Koongur i Athenuborg, og stiftadi þar þad Atheniska Rijke. — Exodi b. Cap. 12.

Rikti Ascades atiande Einvallds Koongur i Chaldæa, a hanns 13. Rijkisstioornar ari fundu menn first Vijntrie i Grichlandi. — Berosus. The. Matt.

 Periodus

Periodus II.

Fraa Utgavngu Israels Foolks af Egiptalande, og til Herleidijngarennar enda, edur Cyri Rijkis 21sta. Ars. Innehelldur CMLX. Ar.

Ao. M. §. 4. Auctores.

2493. Andadist Moises. Gieck Jósua yfer Jordan. Dev. 34.
Stood Soolenn kyr; og var þad athugad i China. Jos. 1. 2c.
2496. Kom eitt mikid Vatnsflood i Gricklande, sem var kiendt vid Deucalion, Koong i Fessalia, hvar þo æsamt mørgu Folki afkomst, og flijde uppa Fialled Parnassum; þad ordsakadest af Skridum, Jardskialftum og Regnum. Apollonius.
2512. Othniel brooder Calebs firsti Doomari i Israel efter Jósua i 40 ar.

Marger lærder menn meina ad Dómararner hafi ei aller rikt i Israel i Rød hver efter annann, med þvi þad kiemst illa heim vid ártalid, helldur nockrer undereins og yfer vissum Ættqvíslum.

2525. Hier setur sw Danska Biblia ad Jósua hafi dæid 32 arum efter Moisen.
2554. Cadmus kiemur til Grichlands, fra Phœnicia, innfærer þa Grisku bookstafe, og bigger borgena Thebas. Herodotus. Diodorus.

Hier ber sagnameisturunum á um ártaled, so múnar um 80 a 100 ár. Vide Cluv. Chytræus.

2673. Var Ilium upbigt af Tros, og kallad Troia. Plinius.
2772. Biriudur Trojumanna bardagar og vorudu i 10 ar. Herodotus.
2860. Savl firsti Koongur i Israel; hier fer Bibliann 10 arrum fliootara enn minn Auctor.

2898.

Ao. M. Auctores.

2898. David tok Jerusalem fra Jebusitum og stiftar þar Koongs setur. 2. Reg. 5.

2933. Salomon biggdi a 7 arum Jerusalems musteri, 1037 arum firir Christi hijngadburd; hier ser Bibliann 10 arum seirna. 3. Reg. 6.

2970. Israels og Juda Rijki adgreinast.
Róbóam Koongur i Juda enn Jeroboam i Israel.

3076. Dido Syster Pygmalionis Koongs i Phœnicia bigde borgena Chartaginem. Augustinus.

Efter þad Pygmalion drap mann hennar, sier til Fiár, flídi hún til þeirrar Eiar Cyprum, og þadann til Africam, Joseph. l. 1.
keifti hún þar þad pláts er hún bigdi Chartaginem á. Flester Cluverus.
Sagnaskrifarar setia þad 370 árum efter Trojuborgar nidur- Strabo.
brot, i tíd Jóas Israels Kóngs, hvar af auglióst er, ad Vir- Jul. Solin-
gilius skálld diktar ósatt, um Æneam og Didonem, þvi hún us C. 40.
hefur ecki fædd verid løngu efter daga Æneæ. Þeirra Olym- Justinus.
pisku Leika birinn og Reikníngar bevísa þetta eirnig, sem ei
hefiast fyr enn 405 árum efter Trojuborgar Eidelegging, 25
árum ádur Rómaborg var bigd.

3119. J Tijd Ascrasapis Koongs i Assyria, var Jonas spamadur sendur af Gudi ad predika i Ninive. Theat. Matt. Eusebius.

Sumer seiga þad hafi verid í tíd Sardanapali. Adrer Calvis.
under Phul Belocho, sem yfervann hann. Chythræus.

3140. Lifdu i Gricklandi þaug nafnfrægu skalld Hesiodus og Homerus. Chyth.

3151. Phul Belochus tok Koongdoom i Assyria, um hann er talad i 2. Koonganabookar 15. Cap: v: 19.

3168. Biriast spadoomar og predikaner Esaiæ spamanns, og vorudu i 90 ar. Chythræus.

3188. Biriudust þeir Olimpisku Leiker i Grichlande. Diod. Sic.

Þessir Olympisku Leiker sem Gricher hafa skordad sitt ár- Vellejus 1.
tal vid; voru fornyader af Iphito Elio, enn Pelops og Her- Pausanias l.
cules høfdu ádur upfunded þá, til ad ydka Ungdóminn, i þvi 5.
ad fikta, skióta, hlaupa, støckva, glíma, þeir sem báru af ødrum Strabo l. 8

feingu

Ao. M. Auctores.

feingu lavrberia krans á höfuded, nockrer setia ártal þessara Diod.
Leika 12 árum fyrre. 4 ár innehelldur hvor Olympias.

3199. Thiglat Pileser vard Koongur i Assyria. Hanns er
gietid 2 Koongannab. 16. hann var sa firsti sem her- 4. Reg. 15.
ledde Israel, Nephtalins kinqvijsl. v. 29.

§. 5.

3212. Romulus bigger Romaborg, efter hann rikti Numas
Pompilius, sem firstur skifti arenu i 12 maanadi. Liv. l. 1.

Rómaborg var bigd 758 árum firir Christi Fæding 430
árum efter Trojubergar Eidileggingu.

3231. Salmanassar son Thiglat Pilesers inntekur og uppbrenn- 4. Reg. 18.
er Samariam; flitur þær 10 Ættqvijsler fangnar til Tob. 1.
Assyriam, og asamt þeim Tobiam og hanns foolk.
Enn Salmanasser sette þangad aftur adrar þioder,
er sijdar voru nefndar Samverskar.

Pad ártal sem hier er sett i þeirri Dönsku Bibliu um
hernad Salmanassars i Samaria víkur frá öllum Auctoribus
sem eg hefe, hann er reiknadur i hennt til Annum 2260.

3238. Senacheribs Her var drepinn af GUDs Engli 185000 Esaiæ 36.
manns a eirni noottu.
Esechias siukur; Soolinn gieck tilbaka. 2. K. b. 20.

Josephus seiger þetta fólk hafe dáed af Pest.

3251. Assarhaddon vard Koongur efter Senacherib Fodur sinn Sleid: l. 1.
enn Merodach af Babilon yfervann hann, og sam- De 4. Mo-
teingdi þad Assyriska Rijke vid þad Babiloniska, og narchiis.
sat i Babilon, enn ei i Ninive.

3264. Dejoces Koongur i Meden, uppbigger Ecbatana Chythræus.
Um þennann tiima var Manasses Koongur herleiddur Reineccius.
og fluttur fangenn til Babilon af Ben Merodach Aventinus.
Koonge.

3293. Pausanias biggde Byzantium, sem nu heiter Costanti- Cluverus.
nopel.

3347. Nabochodonozor annar med þvi nafni vard Koongur i Josephus.
Babilon.

3354. Joakim Koongur i Juda, var fluttur fangen til Babilon, 2. Reg. C.
og 23. 24.

Ao. M. Auctores.

og do Þar, it. var Þaa hertekenn Daniel, og Þeir 3. Sveinar. Enn 3 mænudum seirna var Jechonias son hanns burtfluttur, æsamt Ezechiel spaamanne, og reiknast hier Upphaf Þeirrar Babiloniſku Herleidijngar. Jerim.C.24.

3365. Zedechias seinasti Koongur i Jerusalem, fluttur fangenn til Babilon, mustered og stadurenn uppbrendt, og nidurbroted. Þaa lifdu Þeir ægiætu spaamenn, Jeremias, Ezechiel, Daniel og adrer: Jer. 24. 29. Ez. 24.

It. Þeir 7 vijsu menn i Gricklande:

Thales fraa Mileto.

Bias fraa Priene.

Pittacus fraa Mitylene.

Cleóbulus fraa Lynda.

Chilon fraa Lacedemon.

Penander fraa Chorintho.

Solon fraa Athenis.

3370. Nabochodonozor aat Gras med Villudyrum, i 7 aar, enn son hanns Evil Merodak stiornadi i Rijkenu um Þann tijma. Dresserus. Chythræus.

§. 6.

3390. Andadist Nabochodonozor, Evil Merodak son hanns Koongur i 2 aar. Theat.Matt.

3400. Um Þessa tijma rijkti Crœsus Koongur i Lydia. Herodotus.

3420. Balthazar son Evil Merodaks Koongur i Babylon. Chythræus.

3433. Darius af Meden odru nafne Cyaxares annar, meinast hafa verid Moodurbroodur Cyri Koongs af Persia, yfervinnur æsamt Cyro, Balthazar Koong i Babylon, og kollkastar Þeirri Assyriſku Einvalldsstioorn, sem varad hafdi fraa Nimrod allt Þaangad til, meir enn i 1600 aar. Hann vard Koongur i Babylon 2 aar, og liet sijdann Rijked Cyro efter æsamt med Doottur sinne. Es. 13.

Babylon var Þannveg biggd ad hún var halldenn óyfervinnanleg, Balthazar hafdi og láted safna Þangad vistum, sem duga skilldu í 20 ár; lá Cyrus um borgena leinge forgiefens, Þar til hann liet veita fliótenu Evphrates, sem rann igiegnum stadenn Xenophon.

Ao. M. Auctores.

stadenn, ad nockruleiti burt úr sínum farveg, so fólk hanns gat vaded under múrenn um nóttena, þegar Borgarmenn uggdu ecki ad sier, Gabates og Gobryas drápu þá Balthazar Kóng, i hefnd firir þad Kóngurenn hafdi láted drepa son annars þeirra ádur, enn annann hafdi hann láted giellda. Dan. 5.

Periodus

Periodus III.

Fra Heimkomu Israels Barna wr Herleidijngunne, til Dauda *Darii Condomanni*. Innehalldande *CCIII.* Ar.

Ao. M. Auctores.

3434. A 21sta. Ari Cyri Persiska, enn firsta hanns Babyloniska Rijkes, gefur hann Gydijngum heimfarar-leife, wr herleidijngunne, og leifer ad biggia upp Musterid; hann liet og afhenda þeim þaug H: Kier, sem tekenn hofdu verid wr Musterenu. Hier vijk eg fra þeirri Donsku Bib. p. 572. og filgir Sagnaskrifurunum. Chythræus. Esr. 1. C. 1. 2 Theatb.

3442. Darius Histaspis Koongur i Persia, deilde Rijkenu i 20 Þioodlond.

3444. Cambyses sem Koongur vard efter Cyrum i Persia, hindrar biggijngu Musteresens. Josephus.

3456. Borgmeistarar wtvallder i Room, Brutus, Junius og Collatinus; Tarquinius Koongur Dramblaate var wtrekenn, hann var þar seinasti Koongur, þaa Room hafdi staded 244. aar. A þessu aari var þad sijdara Mustere fullbigt. Chythræus. Liv:

3478. Xerxes kom til Rijkes i Persia efter Darium. Chythræus.

3484. Xerxes Herfor til Grichlands, i hanns Her voru 3317920. manneskiur, fyrerutann siookolkid. Herodotus.

3499. Artaxerxes Longimannus vard Koongur i Persia. Chythræus.

3505. Esdras Kiennimadur var sendur af Artaxerxes, til Jerusalem; og lagfærdi hann þar Rijkisstioorn Gydijnga yfer þad land hofdu efter dauda Zorobabels, sem var sonarson Joachims Koongs, verid adskilianleger Landsherrar, setter af Persa Koongum. Josephus. Esdr. 7. Esdr. 7.

3518. Var Neheinias sendur til Jerusalem. Nehemiæ 2.

Ao. M. Auctores.

Hier eru Historiuskrifarornir ei vel samhlióda, bædi um
þad, hver af Persa Kóngum hafe verid madur Ester Drottning-
ar. Ecki helldur um tímann edur árstalid; og ei um Rikis-
stiórnar tímaleingd Artaxerxis Longimanni. Þó Josephus mei- Cluverus.
ni Xerxes hafi verid Asverus madur Ester, þá bevísar þó
Christ: Matt: i sínu Theatro Historico p: 226 ad Artaxerxes
Longim. hafi þad verid. Cluverns i sinne Historia Mundi
fer hier 9 a 10 árum fliótara, enn hiner, hvorium eg hellur
filge í árstalenu, því þeir eru miklu fleiri.

§. 7.

3519. Roomveriar sendu til Athenuborgar, efter Logbook So- Cluverns.
lonis, og innleiddu hanns Log i Room. Livius.
Esdras Prestur og Nehemias Skeinkiari, stifta þad Jos.
stoora Raad, og Samkundu i Jerusalem.
3537. Fæddist i Grichlandi sa nafnfrægi Spekijngur Plato.
3541. Biriadist eitt bloodugt strijd i Grichlande, millum þeirra
mektugu borga, Athenas og Lacædemon, þad varadi Thucidi l. 1.
i 27 aar, med landsins stærsta skada. 2. 3.
3543. Darius Nothus vard Koongur i Persia, efter fodur siñ. Chythræus.
3561. Artaxerxes Memnon Persa Koongur.
Jonathan vard ypparsti Prestur hia Gidijngum. Chyth.
3576. Roomaborg inntekenn af Frockum. Livius.
3581. Aristoteles fæddur. Chyth.
3605. Rijkti Artaxerxes Ochus i Persia, hann var grimmur Sebellicus.
Tyranne, liet ræna Mustere Gidijnga og lagdi a þa
stoora Skatta.
Vard Philippus Fader Alexandri Magni Koongur Chyth.
yfer Macedonia.
3607. Alexander Magnus fæddist þann 7. Junii. Chyth.

Um Alexander Mikla sjest talad i H: Ritningu hiá Dan.
Cap. 7. v. 6. Cap. 8. v. 5. &c. Jerem. 49. v. 19. Cap. 50
v. 44. Adrer skrifa hann fæddann þann 6. Aug.

3620. Aristoteles biriadi ad kienna Alexandro. Plutarcus.
3628. Alexander Magnus Koongur i Macedonia, 20 aara ad Justinus.
alldri.

Dre-

Ao. M. Auctores.

Drepinn Ochus ꜳ Eitri af Bagoa og Arses sonur Diodorus.
hanns 3 ꜳrum þarefter. Tertullianus
Beda.
3629. Alexander heriar inn i Asiam. Darius Condomannus Curtius.
Fodurbrooder Ochi var þar ordinn Koongur. Plutarchus.
3634. Alexander yfervinnur alla Asiam; Darius Codoman- Diodorus.
nus drepinn af sijnum monnum, hvar med þad Justinus.
Persiska Einvallds Rijke hafde Enda, ꜳ 6ta ꜳri
Rijkisstioornar Alexandri.

Periodus IV.

Fra Uppbiriun Rijkis *Alexandri Magni* i Persia til þess *Augustus* took Einvallds Rijke i Room. Sem reiknast fra Dauda *Antonii* CCCIII. Ar.

Ao. M. §. 8. Auctores.

3637. Alexander yfervinnur Taxilem, Porum, og morg lønd i Austurælfunne, snijr aftur sijdann. Curt: Plutarchus.
3640. Andadist Alexander M: i Borgenne Babylon, efter ad hann hafdi rikt i 12 aar, og 8 maanude. Chythræus. Arrianus.
Philippus Aridæus Broodir Alexandri samfedra vard Koongur i Macedonia. Diodorus.
Ptolomæus Lagi hershøfdijnge i Ægiptalande. Just:
Antigonus i litlu Asia. Plut:
Seleucus Nicanor i Syria. Appian:
Pithon i Meden, Eumenes i Paphlagonia.
Cassander i Caria, Meleager i Lydia. Diod:
Leonnatus i Phrygia, Lysimachus i Tracia.

Þanninn sundurdeildist nú strax aftur þad stóra Einvallds Rike, sem Alexander M: hafdi uppreist, og útskiftist milli hañs Hershøfdingia, sem á fáum árum drápu nidur alla hañs ættmenn, og sídann fiellu í mørg og blódug stríd, milli sín innbirdes, þar til Rómveriar inntóku avll þessi lønd. Diod: Just: Dion: C. Josephus.

Borgmeistarinn Pavlus Æmilius tók inn Macedoniam, og fángadi Kóng Perseum, Anno 3805. Augustus tók Ægiptaland, og fángade Cleopatram, 3942. Scipio Asiaticus tók Asiam frá Antiocho M:, Pompeius Syriam, &c. Liv: Just: Vell: Liv.

3644. Liet Olimpias mooder Alexandri M: drepa Aridæum broder

Ao. M. | Auctores.

broder hanns, enn Casśander drap Drottnijnguna Roxane og Herculem son Alexandri.

3680. Ptolomæus Philadelphus Koongur i Egiptalandi. Um þessa tijma voru yppurstu Prestar i Jerusalem Jaddus, sem taladi þar vid Alexander M: Onias hanns son, þa Simon Justi, og efter hann Eleazar, Oniæ son. — Polybius. Cluverus.

3696. A sextænda ari Koongs Pt. Philadelphi, voru wtvalder 6 lærder menn, af hvorri Ættqvijsl Israels, efter osk og beidni Koongsens, til ad wtleggia Bibliuna a Grisku, af Ebresku, og er sw wtleggijng enn nw i miklu gilldi. — Josephus L: 12. Cedrenus.

Hier er enn nú ágreiningur, um ártalid hiá Sagnameistarunum, þvi jafnvel þó sumer af þeim skrife, ad Bibliuverkid hafi afgiörst á 72 døgum, þá er liklegra þad hafi varad nockur ár, enn samt kiemst et sá mismunur ártalsens heim. — Josephus. Cedrenus. Chythræus. Eysebius.

3708. Roomveriar voru nw tekner ad mektast, høfdu inntiekid Valland, og gripu vijdara um sig, first færdu þeir strijd moot þeim i Phænicia, borgenne Charthagine, og i Sikiley. — Gellius. Orosius L. 4. Diodorus.

3732. Samanuskrifadi Jesus Syrach sijnar Kiennijngar. — Florus L. 1.

3753. Hannibal og Chartaginers foolk, biriudu i annad sinn strijd vid Roomveria. — Livius.

3797. Antiochus ræner Jerusalem, og for fram miked tyrannalega, med Morde, Manndrapum og hernadi mooti Gidijngum, sem settu sig upp i mooti hanns Afgudadyrkun og Tyrannaskap. — Josephus L. 12. Diodorus L. 34.

Mathatias stiftar þa Maccabæisku stioornan. — Macc: L. 1. 2.

3798. Júdas vard Hershøfdijnge Jwda, og efter hañs fráfall — Macc. L. 1. 2.

3803. Jonathan brooder hanns.

§. 9

3822. Biriadist þad þridia strijd mille Roomveria og Chartaginis. Simon Maccabæus vard þa Hershøfdijngie Gidijnga i 8 ar. — Livius. 1. Macc: C. 84.

3828. Þær nafnfrægu Borger Chorintus i Gricklande, og Chartago i Africa, voru af Romverium nidurbrotnar, og — Cluverus.

i Grun

Ao. M. Auctores.

i Grunn Eidelagdar. Chyt. Cronol. setur þad 10 ma-
rum firri.

3830. Johannes Hyrcanus son Simonar vard Höfdijnge Josephus.
Gidijnga um̃ 31. aar. M: 16.

Um̃ þessa tíma tóku ad hefiast hiá Júdum þeir flockar Jos.
Pharisæi, Saducæi, Essæi.

3860. Aristobulus sonur Hircani Koongur i Jerusalem hiñ fir- Jos:
sti efter Herleidijnguna, þvij nw voru Judar fallner Strabo:
fraa Kooginum af Syria.

Efter hann kom bróder hanns Johannes Alexander áred Cluv.
efter.

3865. Fæddist Julius Cæsar, i Room 12. Julii. Chyth.

3871. Marius yfervinnur first þaa Ambros og Teutones, sem Evtropius.
voru fallner inni Italiam, og sijdann þaa Cimbros. Plutarchus.

3884. Deide Marius.

3889. Deidi Johannes Judakoongur, enn hanns Drottnijng Jos. L. 13.
Alexandra stioornadi Rijkenu efter hann, og hafde saa
Pharisæiske flockur under hennar vallde mest ad segia. Cluv.

3896. Aristobulus son Alexandri Koongur i Judæa, og Hyr- Joseph:
canus brooder hanns ædste Prestur. Livius Ep.
A þessum tijmum voru stoor strijd og bloods wthell- Just.
ijngar i þvij Roomverska Rijke. Florus

Þavg sierligustu stríd sem Rómveriar hádu voru mót Just. L. 4.
Jugurtha, og Catilina. Mithridate í Ponto, og sídan milli Florus L. 2.
siálfra Rómaería Hosdíngia. Marium, Cinam, Syllam. Q: Plut.
Sertorium. Grachum. samt i Hispania, og Sicíley Item þavg Evtrop.
sem Julius Cæsar. M. Crassus og Pompeius M. hádu mót
ymsum Þióðum.

3900. A þessum aarum heriade Pompeius M: Roomaborgar Joseph.
Höfdijnge i Avsturaalfunne, og inntok þar morg Rijke. Diod.

Cnieus Pompeius yfervann og sigradi Mithridatem Kóng Appianus in
í Ponto. Tigranem i Armenia, Syriam, Ciliciam, Judæam, Mit.
Mediam, Colchos, Arabiam, og útbreiddi þad Rómverska velldi L. Holb.
Diod.

til

Ao. M. | Auctores.

til Ægyptalands. Undann hønum meinast Odinn og Æsir hafa flúed, komid hingad á Nordurlønd og biggt þavg. Svetonius. Torfæus.

§. 10.

3910 Pompeius inntook Jerusalem. Július Cæs.

Biriudust Herferder Júlii Cæsaris i Fracklandi. Appianus.

3914. Strijdde hann moot Ariovisto Piskalands Koonge, sijdann droo hann yfer Rijn; þar efter i Belgium, edur Holland, og Nidurlondenn, og endeliga yfer Siooeñ til Englands; og varadi þessi Hernadur i nockur aar. Svetonius. Július Cæs. Diodorus L. 39.

3917. Licinius Crassus rænir wr Jerusalems Musteri 10000. Talent, med odru fleira, og var strax da efter drepeñ af þeim Parthis. Josephus. Orosius. Florus.

Til ad teikna hanns ágirnd, smelltu þeir Gull og helltu ofann i hann davdann.

3922. Endadist Hernadur Júlii C: i Fracklandi, og Piskalandi. Svet.

3923. Biriadist þad mikla Borgara strijd, milli Crieum Pompeium og Júlium Cæsarem i Room. Júl. C.

So leingi Júlia Dótter Cæsaris sem var Pompeio gift lifdi, vóru þeir góder Viner Mágarner, enn epter andlát hennar tók þeirra vinskapur ad spillast. Pompeius mieþeinkti Makt og Ríkdóm Cæsaris, er hønum tilfiell efter þavg Frønsku og Piskn Stríd, sem varad hofdu í 9 ár, Július Cæsar uggandi firer makt Pompei í Róm, hvar hann so vel sem i nálægum londum riedi eirn øllu, gat ei þolad tign hanns. So ordsøk þessa strids var Drambsemi og Ærugirnd þessara beggia Høfdingia. Cæsar ferdadist strax til Róm, enn Pompeius ásamt mørgum af Rádherrunum flíde til Grichlands. Július Cæsar braut þá upp þad Rómverska skatta-geimsluhús, og tók þar út 4135. pund Gulls, og nærri 900000 pund Silfurs, lagdi sídann under sig Sikeley, Sardiniam, Spaniam, og ferdadist sídann efter Pompeio til Grichlands, inn i Thessaliam. Florus. Svetonius. Cæsar. Orosius Lib. 6. Dionysius. Epit. Livius. Luc. L. 2. Cicero ad Att. Lib: 7. Livius Epit. Cæsar L. 2. b. c.

3924. Július C. yfervinnur Pompeium vid Pharsalum, þar fiellu 15000 enn 24000 voru tekner til fanga af Plutarchus in Pom.

Ao. M. | Auctores.

foolki Pompei, enn hann sialfur flijde til Ægiptalands.

Pompeius flidi med Konu sinne Cornelia, og Sexto syni sinum i Ægiptaland, til Ptolomæum Köngs, hvers fodur Auletæ hann ádur hafdi hiálpad. Þar var hann drepinn svikfamlega af þessa Köngs villdarmønnum, Achilla og Septimio, enn Július Cæsar hefndi hauns aftur, hvar af þad Alexandriniska Strid biriadist. Dionysius. Plutarchus. Appianus.

3929. Július C. lætur endurbætg þad ærliga Rijm og Tijmatal. Jos.

3929. Július C. var drepenn æ Raadhwsenu i Room, og særdur til Dauda, 23 særum, af Bruto, Cassio og fleirum. Dion. Chythræus. Appian.

3930. Octavius hefndi Júlii C. Ømmu broodur sijns, æ Bruto og Cassio samt fleirum hanns banamonnum. Jos. L. 14.

3935. Herodes Ascalonita son Antipaters, af Idumæa var af Antonio og Augusto giordur Koongur i Jerusalem eftir Antigonum, sem var hinn sijdasti af ætt, Machabæanna og Gidijnga kine. Jos. L. 14. Antiq.

Þanninn fullkomnadist Spádómur forfødursins Jacob, sem skedi 1680 árum ádur. Genesis 49.

Þessi Herodes var ein grimmur Tyranne, liet han drepa nidur allar, þær gømlu Könga og Høfdingiæ Ætter, hiá Júdum samt Mariamne sina Drottning, Módur hennar, Brædur og alla Ætt. Josephus.

Periodus

Periodus V.

Frá þvij *Augustus* yfervann *Antonium* og *Cleopatram* i Egiptalande, til þeß *Constantinus Mikle* took Rijke, reiknaz CCCXXXIIX. Ar.

Ao. M. §. 11.

Auctores.

3943. Octavius Cæsar Augustus, yfervann Antonium Plut.
og þá Egiptsku Drottnijng Cleopatram vid Actium, Dion.
og giördi enda á þvij Egiptska Rijke, og vard sijdañ
Einvalldsherra yfer Rooma-Rijki, og hiñ firsti Keisari.

3955. Fæddist Jungfrw Maria, hennar forelldrar hietu Eliak- Niceph.
im og Anna.

3962. M. Messala og P. Sulp. Qvirinus urdu Borgmeist- Chyth.
arar i Room, og meinast sá Qvirinus hin sami sem Tacitus.
nefnist Cyrenius, hiá Luc. 2. v. 2.

3969. Var Gabriel Eingill sendur til Zachariam Prests, ad Luc. 1.
seigia hönum firir fædijng Johannis Baptistæ, þañ 24.
Septembr. mánudar, og sijdann.

3970. Þann 25. Martii aftur til Jungfrw Mariu, ad tilkinna Luc. 1.
JESU GUDs Sonar getnad. Johannes fæddist.
Joseph fær ávijsan um Mario og hennar getnad i Matt. 1.
svefni.

3970. Þann 27. Decembr. Fæddur JESUS CHRISTUS Luc: 2.
GUDs og Mariu Sonur, sannur Messias. Þá
hafdi Augustus Keisari buriad sijns Rijkis 42 stioorn- Golzius.
ar aar, sijdann Julius C. dadda. Þá þögnudu öll
Heidenn Godasvavr, Augustus Keisari liet biggia Cicero.
Alltari þeim frumgetna GUDs. Hann liet og slá ei- Nicephorus.
na Silfurminnt med þessum bookstefum *Augustus* divi Adolp. Occo
F: og ödrumeigen Keisarans mynd sitiande, hvorri einn in Numis.
annar framriettur eitt Keisabarn. Þetta skiede efter pag: 41.

Ao. M.			Auctores.
	Fædijng Abrahams	2022.	
	Isaacs	1922.	
	Mosis	1598.	
	Davids	1111.	
3970.	Herodes Ascalonita liet drepa þar 72 Avlldwnga i Jerusalem.		Philo.

" Þessi Messias og Qvinnunnar Sædi " var firerheited

i Paradis. A. M.	1.	Genesis 3.
Astur var það heited Abraham þrisvar nefneliga		C. 12. C. 18.
Isaac var því heited A. M.	2129.	C. 22.
Jacob var því lofad	2185.	C. 26. C. 28.
hann spádi um það	2225.	C. 49.
Af Davids sædi var því lofad	2902.	2. Sam. 7.
Af Mariu Meiu	3180.	Es. 7.

Med því það er alldeilis ómøguligt ad fá uppløggvad eitt vist ártal JESU GUDS SONAR Fædingar, sem sýnt er í Formálanum, vil eg þó setia hier til enn meiri Fróódleiks og eftertekta Lesaranum, nockur ártøl Christi. Reiknar þá

J. Scaliger og Calvisius	3949.
Verners Geographia	3950.
David Chythræus	3962.
M: Lutherus	3963.
Petavius	3966.
Helvaderus	3967.
Theat. M: Cluverus og miøg marger fleiri	3970.
Edvalds Registur.	4000.
Usserius og Comp. Chronol. Dan. med fleirum.	4004.
Vignoles	4156.
Kohlreisser	4509.

Það er ei ásetníngur minn ad álikta neitt víst um í þessu skrife hverier af Sagnameisturunum riettast ritad hafe um ártal Christi, því þar um mætti skrifast ein heil bók, og menn

þó

Año Christi. Auctores.

vera í óvissu. Eg sie ad hinn hálærdi D. Biskup Hersleb Vide D. N.
helldur þad sked af GUDs alvísa Ráde firer vissar ordsaker ad Herslebs
mønnum er slíkt ei framar opennberad. Pad er skilldæ mín Prædikaner
ad giøra Lesarauum grein firer, hvers vegna eg hefe reiknad þad Pagin. 543.
til Annum 3970. og er þar um talad i Formálanum. Editio 2.

1. Var Christur Guds Sonur umskorinn. Luc. 2.
Komu Vitrijngarner wr Austurælfu. Mat: 2.
Pavg Joseph og Maria flija i Egiptaland.
Herodes Ascalonita liet myrda Sveinbørnenn til
Bethlehem.

Nockrer lærder menn hafa skrifad tavlu þessara barna, og
reiknad þav 144000. hvad þeir vilia bevísa af Apocalyp. 14. v. 3. Josephus.

2. Deide sæ vondi Tyranni Herodes Ascalonita, 70 æra
ad alldri, hann madkadi til davda i sundur. Jos:

3. Komu til Rijkes i Judæa Herodes Antipas, og brædur
hanns Archealavs og Philippus, deildi Augustus Josephus L.
landenu milli þeirra, i Fioordwngs hofdijngia dæmi. 18.
Komu þavg Joseph og Maria fræ Egiptaladi, med
Barnid JESUM og biuggi i Nazareth. M: 2.

11. Augustus Keisari rak Archelaum i wtlegd til Fracklands.

12. JESUS kiendi i Musterenu.

16. Cæsar Octavius Augustus Keisari andadist i borgenne Chythr.
Nola, i Vallande þann 19. Augusti Mænadar, 76. Cluv.
æra ad alldri, æ sinnar Rijkesstioornar 57. æri. Euseb.

Af þeim loflega Herra feck Mánudurenn Augustus sitt
Nasn. Tac.

Tiberius Claudius, Augusti Stiwpson og Doottur Svet.
madur vard Keisari i Room.

21. Dóou þeir miklu froodleksmenn, T. Livius, Ovid-
ius, og Horatius nockru seirna.

§. 12.

28. Var Pontius Pilatus af Tiberio Keisara settur yfer Josephus.
Gidijnga til Landsdoomara.

29. Hoof Johannes Baptista sijnar Niatestamentis Predika- Mat. 3.
ner, og biriadi ad skijra. Mar. 1.

 30.

Ao. Chr. Auctores.

30. Var CHRISTUS skijrdur af Johanne Baptista. Luc. 3.
Herodes Antipas liet setia Johannem Baptista i
Fangelse. Mat. 4.
32. Johannes Baptista halshoggvenn, efter ad hann hafdi Mat. 14.
seted i Fangelse eitt aar og 3. manadi. Marc: 6.
33. A atianda ari Tiberii Keisara þann 24. Martii, innsetti Mat: 26.
JESUS GUDs Sonur Kvplldmaltijdena og hiellt Chythræus.
Gidijnganna Paska.
25. Var hann Kroßfestur og pijndur. rc.
5. Maii stie GUDs Sonur upp til Himna. Luc. 24.
15. sama manadar kom H: Andi yfer Postulana, þañ Act. 2. C. 3.
sama dag sem Moisis Logmal var wtgiefed a Sinai 4. 5. 7.
Fialli 1542 arum adur. Eusebius.
Petur Postuli sneri 5000 manns, Læknar halltann. Hieronimus.
Stephanus grijttur.
34. Pavll Postule kalladur af Gude. Act. 7.
35. Herodes Agrippa hinn elldri vard Koongur i Judæa. Jos.
38. Deide Tiberius Keisare. Pilatus var sendur til Room, af
þvi hann var klagadur firer morg og mikil skamarverk.
A þvi ari fæddist Nero.
Cajus Caligula vard Keisari. Hann rak Herodem Josephus.
Antipam i wtlegd, var annars ein grimmur Tyranni Hieron.
rikti 3 ar 9 manude og var so drepenn. Dion.
40. Herodes Antipas og Herodias rekiñ i wtlegd til Fracklands.
Pilatus drap sig a Sverdi.
42. Claudius Tiberius Drusus Keisari i Room, rijkti 13. Dion. Cluverus.
ar 8. manadi 20 daga, deide 13. Octobr.
44. Herodes Agrippa liet lijflata Jacob Postula og kasta
Petre i Fangelse, hvadann Guds Eingill frelsadi hañ. Act. 12.
Andadist Jungfrw Maria Mooder Christi 59 ara Cluv.
gomul, þann 15. Aug.
Euseb: skrifar ad Jungfrú M: hafe dáed Anno 48.
45. Herodes Agrippa liet hallda kostuliga veitslu, og gledi i Joseph. Lib.
hverri hanns undermenn veittu honum gudligann heidur, 19.
enn hann vard strax siwkur, herfelega, vall modkum, Act. 12.
og lifde 5. daga; Rijkti 7 ar. Herodes Koongur af
Chalcis

Ao. Chr. | Auctores.

Chalcis kom i hanns stad i 5: aar, og efter hañ Agrippa yngri.

48. Var halldenn sw firsta Geistlig samkoma af Postulunum til Jerusalem.

51. Claudius Keisari giftist Agrippina mooder Neronis, finne brooduroootter, og var hwn hanns 6. kona. Tac.

54. Fæddist i Room eitt Svijn, er hafde Klær sem Orn. Tac.

55. Agrippina liet drepa Claudium Keisara, a eitrudum Ætisvepp, sem Keisarinn bordadi giarnan. Dion. Tac. Añ:

Domitius Nero vard 6. Keisari i Room.

59. Paull Postuli skrifar sijna pisla fra Room. til Galatas. Epheseos, til Thimot: annann Philippenses. Colossenses, Philemonem. adur hafdi han skrifad fra Epheso til Roomveria og Corintios hinn firra. neml. Anno 55 og fra Phillippis annann til Corinthios. Chythr.

63. Jacob Postuli Alphæi, grijttur og kvalinn til dauds, af Anania Hofudpresti. Hieron. Eyseb.

65. Biriadist sw firsta offokn moot Christnum monnum, ordsokenn til þeß var sw, ad Nero Keisari feck eitt sinn list til ad sia hverninn Troiæ eideleggijng tilgieck, liet þvi setia elld a stadenn Room, so varadi baaled 6. daga og 7. nætur. Þetta kiendi hann Christnum monnum, og offokti þa med hrædiligum pislum þar fyrir i 4. aar, voru þa Postularnir Petur og Pavll aflifader i Room, a Neronis sijdasta aare. Tac. Añ. Svet. Jos. Lib. 20. Eyseb: Tert.

68. Biriadist firer alvoru strijded mooti Gidijngum, og sendi Nero, Vespatianum til ad setia nidur þeirra Upphlavp, og straffa þa. Jos.

69. Nero Keisari stack sig i hel med sverdi. Xiphil.

Þær dæmalausu ódáder sem Sagnameistararner hafa uppteiknad um þennann Tyranna, eru óheiriligar. hinar sierligustu Svet. Tac.

1.) Ad hann liet drepa Agrippinam Módur sína. Domitiam Fódur Systur sína, Britannicum Bródur sinn. Crispinum Stiúpson sinn. Octaviam Konu sína, og Syster, Poppæam Konu sína spreingdt hann ólietta med hælnum, i mórde Claudii Kei- Dion. in Ner.

sara

Ao. Chr. Auctores.

fara var hann medvitari Módur sinnar. Senecam og Burrhum sína Skólameistara og ótal fiølda af ødru Fólke saklausu, drap hann, sumt med Eitri og sumt med ødru móte.

2.) Hann drigdi Blódskøm med Móder sinne og Syster, samt hórdóma Sódómam og Savrlífe med mørgum ødrum bædi Konum og Køllum. Tac.

3.) Hann fór med Galldra og Særingar, tók Mútur og útselldi Embætti. Dion.

4.) Hann upprvakti hina grimmustu offókn móte Christnum mønnum, hveria hann liet yfersmiria med Tiøru, Vari, Oliu, og liet þá so loga lifandi; af þeim brendi hann þannveg so mikenn fiølda, ad Løker af þeirra feiti er brádnadi af Líkømunum runnu um Gøturnar í Róm. Joseph.

§. 13.

70. Galba vard VII. Keisari i Room, i sio mœnade. Tac.
Otto Salvius vard Keisari 4. mœnadi. Svet.
Linus vard firsti Biskup i Room efter S. Petur. Dion.

71. Vitellius Aulus Keisari i Room i 8 mœnadi, þeir Christnu fluttu sig wr Jerusalem sem þœ var umsetenn og yfer Jordan, takandi sier þar boolfestu. Jos.
Vespasianus Flavius eirn milldur og goodur Herra vard Keisare i Room, um 10. œr; enn Sonur hanns Titus vard aftur Hershofdijnge moot Judum. Dion. Joseph.

72. Þann 10. dag Augusti mœnadar var Jerusalems Mustere uppbrent af Roomverium, œ þann sama dag mœnadar var þad firer 660 œrum þar firer, uppbrent af Nabogodonozor. Gullborded, Lioosastiakann og Logmœls Toblurnar, med ødrum bwnadi og Kierum flutte Titus til Room; borgenn var øll nidurbroten, og brend, herleiddar 90000, enn deiddar yfer 700000 manns, af Judum, og Prestarner aller drepner. Joseph. Egesippus. Evseb. Svetonius.

81. Titus son Vespasiani vard Keisari i Room, œ þessum œrum ox og wtbreiddist merkiliga Guds Ord og Christi Evangelium. Dionysius.

Ao. Chr. Auctores.

82. Fiallid Vesuvius i Vallande spios elldi i hverium ad sa mikli frædi madur Plinius hinn elldri tijndist.

83. Flavius Domitius brooder Titi vard Keisari.
Þeir villumenn Ebion og Cerinthus biriudu ad kieña sijn villulærdoom nefnl. ad CHristur hefdi ei nema lijkamlega nattwru, og ad menn yrdu Saluholpner firer Logmalsens Verk. Evseb. Iren.

90. Var Johannes Gudspiallamadur fangadur, sendur til Room, þar var honum kastad i glooandi Oliukietil, og sem þad ei skadadi hann, var hann wtlægur gior til Eiarennar Patmum, hvar hann skrifadi sijna openberan. Tert. Hieron. Orig.

96. Og biriadist nw sw onnur blooduga offsokn mooti þeim Christnu, þa var Thimotheus, Onesimus, Dionisius, Areopagita deidder, it. Cletus og Anacletus Biskupar i Room. Hieron. Tert.

Johannes Gudspiallamadur ritadi sina Openberan þá hann hafdi verid 5 ár í Eiunne Patmo, á þeim tímum lifdu marger lærder menn, so sem Cornelius, Tacitus, J. Solinus, Qvintilianus, Josephus, Juvenalis, Martialis. Evseb. Gellius.

98. Var Tyrannenn Flavius Domitianus drepenn.
Nerva Coccius vard Keisari i Room, hann rijkti losliga 1. ar 4. manude 9. daga. Aurel. Victor.

Johannes Gudspiallamadur kom um þennann tíma aftur úr Eiunne Patmo, til Ephesum borgar, enn þá hann kom í borgena, var útborenn ein andvana gofig Kona, er hiet Drusiana, enn þá Postulenn mætti líkfilgdenne vakti hann Konuna upp firer Guds kraft; þar efter skrifadi hann sia Gudspioll, móti Ebione og Cerintho villumonnum, sem neitudu Guddómi Christi. Dion. Niceph. Svidas. Hieron.

99. Marcus Ulpius Trajanus vard Keisari i Room, eirn froomur og goodur madur. Plin. Jun.

100. Deide Johannes Evangeliste, 91. ars gamall. Evs. Hieron.

105. Lifdu þeir merkilegu Sagnaskrifarar Plutarchus og Flo-

Ao. Chr. | Auctores.

rus og samsettu at þeim árum sijnar frásøgur. Sá firri var Traiani Keisara Skoolameistari, þá lifdi og Plinius yngri Systur son Plinii náttúrúspekijngs. Chyth.

108. Vir adist sw þridia stoora ofsookn mooti þeim Christnu, hwn ordsakadist firer Heidijngianna umtolur, og varadi i 6. ár, þar til Plinius yngri skrifadi Keisaranum til afsokunarbref, um þá Christnu, þá var deiddur Simon Cananæus Postuli, 120 ára gamall; Ignatius og marger adrir. Eges. Eyseb. Orosius.

118. Ælius Hadrianus vard 15. Keisari i Room, 21. ár. Spartianus.

127. Svetonius skrifari Adriani Keisara, samannskrifar sijnar Søgur. Hann var eirn grimmur mootstodumadur Christinna manna.

130. Liet Keisarinn uppbiggia eina borg, er hann nefndi *Æliam* Capitolinam, þar sem Jerusalem hafdi staded, og Musteri Juppiters, þar sem Musterid, og þad allrahelgaste var ádur. Hier firir giørdu Judar Upphlavp mooti honum, þeirra Hertoge var Barcolchab, sem sagdiz vera Stiarna sw Balaam umspáer i Num. 17. v. 17. Dion. Xiphil. Eyseb.

Í því stridi vóru drepner 50000. Júdar, og þeirra Hershøfdingie, enn þeim sídann sterkliga firerboded ad koma til Jerusalem, edur inn í stadenn, án þess þeir giæfi þar til stórrar Summur pengnga. Hieronymus. Theat. Mat.

139. Antonius Pius vard Keisari i Room. Chyt.

140. Thelesphorus Biskup i Room, innriette firstur savng i Kirkiunum, hellst á Joolanoottena. Sigeber.

159. Egesippus Gidijngur sneríst til Christum og skrifadi sijna Kirkiuhistoriu i 5. Bookum.

162. Andadist sá loflegi Keisari Antonius Pius, efter hañ kom Antonius Philosophus og Lucius Verus: Under þessum Keisurum skede sw fioorda ofsookn moot Christnum monnum; þá var deiddur Polycarpus Lærisveirn, Johannis Postula, Justinus, Blandina, og fleiri. Evsebius. Iræn. Nicephorus.

Ao. Chr. | Auctores.

181. Lucius Commodus sonur Antonini vard Keisari i Room. Ser. Aur.
191 Jwdanna Biblia sem kallast Thalmud, var samanskrifud. Sorer Romaborgar Biskup, innsette Hioonavijgslur. Iræn.

Um þessa tíma sendi Lucius Englands Kóngur til Róm, og begierdi Klennemenn, ad christna landid. Beda.

194. Helvius Pertinax Keisari, ei fulla 3 maanadi; Sijdann Didius Júlianus i 2 maanudi, hann var eirn rijkur Edalmadur, hann keisti firer penijnga Keisaradæmid, og var sijdann drepinn, efter 2 maanadi; Þaa vard Septimius Severus Keisari. Um þessa tijma lifdi Tertulianus fraa Charthagine. Herodian. Spartianus. Herodian. Dion.

§. 14.

200. Biriadist sw fimta offsookn mooti þeim Christnu. Tertull.
212. Antoninus Caracalla vard Keisari. Spart.
218. Opilius Macrinus drap Caracallam, og vard so Keisari, aasamt Diadumeno, i 14. maanadi. Herodian.
219. Heliogabalus vard Keisari i 3 aar. Lamprid.
223. Var hann drepinn i einu Naadhwsi i Room, inni hvert hann hafdi flwid, og so vard Alexander Severus Keisari, um 13 aar. Herodian.
236. Július Maximinus Thrax Keisari i Room, hañ biriadi þaa siottu stooru offsookn moote Christenndoomenum. Capitoli.
238. Urdu þeir Gordianus, Pupienus og Balbinus, Keisarar i Room 1 aar. Herod.
239. Gordianus annar Roomaborgar Keisari. Capitol.
245. Philipp Arabiske Keisari i Room. Þessi liet sig skijra og var hinn firsti christenn Keisari, rijkti 5 aar. Sext. Aur.

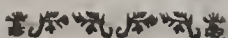
Cassiod. skrifar ad þessi Keisari hafi rijkt 7. ár.

252. Biriadist under Decio Keisara sw siounda blodsuga offsookn Christninnar, sem var mioggrijm. Þaa er skrifad ad þeir 7 sofendur hafe leigid i filsnum, allt fram aa daga Theodosii annars, yfer 200 aar. Aurel. V. Evsebius.

Under Decio Keisara hófust þeir firstu Múkar og Einsetumenn edur Eremitar, Paull frá Thebis var hiñ firsti af þeim.

254. Gallus Volusianus og Æmilianus Keisarar 1 aar. Zosimus.

 256.

Ao. Chr. | Auctores.

256. P. Licinius Valerianus Roomaborgar Keisari. Hañ biriadi þaa attundu stooru offokn moot Guds Christni og varadi hwn i 5 aar. Trebell. Poll.
Var Cyprianus Lærifader haalshoggvenn.

261. Valerianus var faangadur af Sapora Persa Koonge, sem leinge brwkadi hann firir Footskor, og sijdañ liet flaa hann qvikann: Evseb.
Gallienus og Valerianus yngri Keisarar. Trebell. Poll.

271. Claudius Flavius vard Keisari i Room.

273. Valerius Aurelianus vard Keisari. Vopiscus.

275. Under þessum Keisara skiedi sw niwnda offokn, mooti Christendoominum. Evseb.

§. 15.

279. Tacitus Keisari i 6. maanudi. Aur. V.

281. Aurelius Probus vard Keisari um 6 aar, sijdann Aurelius Carus, og Carinus. Vopiscus F.

286. Valerius Diocletianus og Maximianus, urdu baader Keisarar i Room; tooku þeir sier til medhiaalpara Constantinum Chlorum, dotturson Flavii Claudii og Maximinum. Evtropius.

303. Biriadist sw tijunda offookn Christninnar, under Diocletiano, sem hafde aasett ad burtridia Christninne, og eida hana, enn þaa hann saa ad hann gat þad ei, sagdi hañ sig af med Keisaradæmed; Þessi offookn var miøg stravng, og varadi i 10 aar, þar til Maximinus Keisari deidi. Sulp. S. Evseb. Zozim.

308. Constantinus Chlorus og Galerius Maximinus, Keisarar, þeirra medstioornendur vooru: Evseb.
Severus, Maximinus yngri, Aurelius, Maxentius og Valerius, Licinius. Evtrop.

Periodus

Auctores.

Periodus VI.

Fra Rijkisstioornar biriun *Constantini Magni*, til daga *Caroli Magni*, hinns firsta Keisara i Þijsskalandi, Innehelldur CCCCLVIIII. Ar.

Ao. C.

314. Efter þad Constantinus Magnus, son Chlori, hafdi yferunned Maxentium, og adra sijna mootstodumenn, vard hann Einvallds Keisari yfer Roomarijke, Moodir hanns hiet Helena, dootter Celi Koongs i Einglandi, ein vel christenn og gudhrædd Princessa; Þa liet Keisarinn befala þa christnu trw, yfer allt Rijked, briota Hof, enn biggia upp Kirkiur, samt tilleggia þeim Frelse og inntekter. Evsebius. Nicephorus. Ruffinus. Theodoretus.

Helena Drottning fieck vitrun i svesni, ad reisa til Jórsala, og yferlita þad plátz. Hún liet þá i gardenum Gethsemane uppbiggia eina kostuliga Capellu, yfer Grøf Jungfrú Mariu, sem þar skal vera, it. liet hún til Bethlehem biggia i þeim stad er Christus fæddist, eitt kostulegt Marmara Mustere, enn anad liet Keisarinn biggia yfer Christi Grøf. Evseb. Zozom. Socr. Sul. Sver.

315. Viriadi sa Villumadur Arius (eirn Avlldungur i Alexandria,) ad wtbreida sinn lærdoom, i hvorium hann neitade Guddoome JESU CHRISTI. Socra.

316. Sa Keisarenn um midiann dag a Himnum eitt Krosßmark med Elldslit, og þar hia þessi ord a Grisku Ebyth. under þessu merki sigrar þw.

321. Constantinus M. liet firstur med einre Forordnijng uppbiooda, ad hallda Sunnudægenn helgann. Evseb.

325. Var af Keisaranum halldenn Biskupa samkoma i borgenne Nicæa i Asia, þar var høndlad um Arii lærdoom, og Guddoom Christi. Sami Arii Villulærdoomur var Sozom. Socr.

Ao. C. Auctores.

þar fordæmdur, og æ mooti honum samanntekenn sw Nicæniska trwarjætnijng, þarnæst var hondlad um Paaskahallded, og æliktad ad Paaskar i ollum Christendoomenum skilldu halldast næsta Sunnudag efter fullt twngl i þeim firsta maanadi, nefnel. Aprilis. Novati og Miletii villulærdoomur nefnel. ad stoor Syndurum ætti ad neita aflausn, var fordæmdur. Endeliga var æ þessum Biskupa fundi ollum Geistligum tillæted ad giftast. Athana. Theod. Socr. idem. Soz. Ruff.

Þessi Biskupa fundur varadi í 3 ár, og nockud meir, þar komu samann 318 Biskupar, og ein stór fiollte annara lærdra manna, úr ollum londum. Eyseb. Theat. Hr.

327. Andadist Helena Drottnijng ættræd ad alldri. Socr.

Skrifad er ad þegar Helena Drottning fór til Jórsala hafe hún funded þad sama Krosstrie sem vor Frelsari var píndur á. It. Naglana alltsamann sockid í Jörd, og ad hún hafe fært þad Keisaranum Syni sínum. Sidann er sagt ad hann hafi látid setia þá Nagla í Beitsli og þann Hiálm er hann brúkadi í stríðum; hvar til hinn Hr. Ambrosius synist benda í sinne Líkrædu efter Theodosium Keisara og heimfærir þángad Spádóm Zach. Cap. 14. v. 20.

§. 16.

330. A þessum ærum liet Constantinus Keisari vegsamlega og med mikilli prakt, prijda og uppbiggia borgena Byzantium, sem liggur vid Stoolpasund, edur Hellespontum, og liet kalla hana *Constantinopel*; sette hann þar Keisara stool. Þesse borg var kollud af vorum fornmonnum Miklegardur. Eyseb. Oros. Zoz. Euseb.

337. Liet Constantinus M. Keisare skijrast, og andadist sijdan i Borgenne Nicomedia, þann 22. Maii 66. æra gamall, æ sijns Rijkes 31 æri. Evteop. Socr. Theat.

Arius Villumadur dó á þessu ári, med því móti ad þá hann ferdadist til eins samfundar, hvar hann átti ad medtakast aftur til sameinlagar Christena manna, feck hann á veigenum yd- Sorc. Hist. Magd. C. 4.

Ao. C. | Auctores.

ydraverk, velk því í eitt Nádhús, hvar hann skömmu seinna sannst davdur af þeirri ordsök, ad öll innyblinn runnu nidur um þarfagángenn.

340. Constantinus, Constantius og Constans, Syner Constantini M: urdu Keisarar. Eutrop.

343. Constantinus heriadi a broodur sinn, og var drepenn. Pomp.

350. Constans Keisari i helsleigenn, af Magnentio. Socr.

355. Took Constantius Julianum sier til Medstioornara, og gifte honum Systur sijna Helenam. idem.

361. Deide Constantius, enn Júlianus vard Keisare. Marcell.

Þessi Keisari var bródurson Constantini M. hann var eirn vondur madur, kastadi trúnne og var því kalladur Gudnídíngur, hann ætladi ad láta uppbiggia Jerusalems Mustere fyrer Júdana, enn þad tókst ecki, því Elldur kom upp úr Jördene, og fortærdi biggíngunni, adrer segia Reidarþrúmur. Socr. Theod. Ammian.

363. Júlianus Gudnijdijngur fiell í strijde, enn Jovianus eirn lofligur Herra vard Keisari. Eutrop. Oros.

Júlianus Keisari dró út í strid móti þeim Persisku í því var hann skotinn med Spióti misg so til bana, enn er blóded rann úr sárinu liet hann blæda fullar bádar lúkur sínar, fleigdi sídann blódenu í loft upp og mællti: NU SIGRADIR ÞU GALILEARE, so kallade hann Christum af spotte. Oros. Socr.

364. Deidi hann, enn Valentinianus kom i hanns stad, med broodur sijnum Valente. Socr.

366. Brann upp Jerusalems Musteri sem Jwdar voru farner ad uppbiggia. So og lijka Godahofed i Delphis hvorutveggia af loftelldi og hefur hvergi sijdann verid uppbiggt. Chyth. Theat. Chyth.

367. Kaus hann til Keisara Gratianum son sinn, efter sig. Suidas.

370. Ulphilas Biskup þeirra þiooda sem kolludust Gothi, upp fann þa Gothisku bookstafi, og wtlagdi þad nija Testament a þeirra maal. Oros.

374. Andadiz hinn H: Athanasius þa hann hafdi verid Biskup i Alexandria i 46 ar, og wtstood margar offookner Socr.

af

Ao. Chr.		Auctores.
	af þeim Arianisku firir Guds ords saker.	Oros.
375.	Andadist Valentinianus og	
378.	Valens Keisari brooder hanns, var brendur inne af þeim Gotis.	Theod.
379.	Gratianus og Valentinianus *II.* urdu Keisarar.	Soz.
380.	Tooku þeir Theodosium sier til medhiaalpara.	Ammian.
383.	Var Gratianus drepenn.	Oros.
385.	Var halldenn Biskupa fundur i Miklagarde af Theodosio Keisara, mooti þeim villumonnum sem nefndust Macedoniani. Þeir neitudu ad H: Andi væri sannur Gud, þar komu saman 150 Biskupar; þaa var bætt vid Symbolum Nicænum þessu Vier trúum og á h. Anda; til enda.	Theat. Theo.
392.	Valentinianus var og af dogum raadenn.	
	A þessum tímum lifdu þeir stóru Lærifedur, og Biskupar, Gregorius, Ambrosius, Basilius, Ulphilas, Hieronymus, Augustinus, og marger adrer, it. Johannes Chrysostomus.	Zonar. Sulp. S.
395.	Andadist Theodosius M. eirn hinn besti og merkiligasti Keisari, enn Syner hanns komu til Rijkis: Honorius vard Keisari yfer Nordur og Vesturlondum. Arcadius riedi yfer allri Avsturaalfunne.	Onuph. Socr.
404.	Lærifaderenn Joh. Chrysostomus Biskup i Miklagardi var rekinn i utlegd firer hanns ofdiarfar predikaner aa mooti Keisarans Drottnijng Evdoxia.	Evag. Socr.
408.	Andadist Arcadius Keisari, enn son hanns Theodosius Annar kom til Rijkis.	Zonar. T. 3
410.	Alaricus Gotha Koongur inntook Roomaborg, og rænti hana, sijdann inntooku þesser Gothar Spaniam, og stiptudu þar eitt nytt Rijki.	Oros.
	Efter þad Alaricus hafdi rænt bædi Rómaborg og Italíam, deide hann, enn Ataulphus vard aftur Kóngur, hann fór aftur til Róm og rænti þar, enn nú: sídann feck hann Placidiam Keisarans Systur til ekta. A þessum tímum lifdu þeir Claudianus Skálld, Prudentius, Procopius, Orosius, Aurel. Victor.	Sozomenes. Marcell. in Chron.

§. 17.

§. 17.

423. Andadist Honorius Keisari, og vard Valentinianus *III.* hanns Systur (o: Placidiæ) son, aftur Keisare. Procop. bell. Van.

424. Sw Franska Koongastioorn biriast, firsti Koongur Pharamundus, efter hann Clodion, og so Merovæus. Amon. L. 1.

Afkomendur þessara Kónga, ríktu í Fracklande, allt til Cluvdaga Pippins, fødur Caroli Magni.

425. Theodósius Keisari stiftadi Hæskoola i Miklagardi.

428. Burgundia land vid Rijn took vid Christni.

Nestorius Villumadur var Biskup í Miklagardi 3 ár hañ neitadi Guddómi og Hollotekiu Christi med mørgu fleiru hañs Lærdómur var fordømdur á Biskupa fundenum i Epheso 431. Þar komu meir enn 200 Biskupar.

430. Palladius vard firsti Biskup i Scotlande. Beda.

446. Fundust þeir 7 sofendur skamt fra Epheso borg i einum hellir, høfdu þeir sofid i 195 aar. Cedr. Niceph.

449. Anglosaxar med sijnum Hershøfdijngium Hengisto og Horsa upprettu eitt nijtt Rijki i Einglandi. Beda.

450. Deidi Theodosius Annar Keisari i Miklagarde. Marcianus kom i hanns stad. Theod.

451. Attilla Hwna Koongur heriadi ákafliga i Vallande, og annarstadar; A þvij ari hielldu Roomveriar vid hann eitt stoort slag, i hvøriu ad fiellu yfer 160000 manns a badar sijdur, og 90000 af þeim Frønsku. Jornandes. Theatrum Matt.

Sá nafnkunnige Kóngur Þidrik af Bern, sem þá filgdi Rómverium med Keppum sinum, fiell i þeim bardaga

455. Deidi Valentinianus Pridie Keisari i Room. Maximinus vard Keisari i 77 daga, þa drap Genserieus Koongur hánn, og rænti Room i hefnd efter Valentinianum. Zonar. T. 3 Procop.

Christian Maithiæ skrifar, hañ hafi þá rænt i Róm, þeim Kierum og Gullbúnadi, sem Titus flutti þángad frá Jerusalem. Cassiod.

Efter Maximinum vard Avitus 10 mánadi og 15 daga, efter hann var einginn Keisari i 10. mánudi. Sidon.

Ao. C. | Auctores.

456. Borgen Venetia i Vallande first biggd.
457. Majorianus vard Keisari i 4 aar og 4 maanudi. Sig.
Þaa var enn Keisara lavst i 3 maanudi og 12. daga. Sigon.
Andadist Marcianus Keisari i Miklagarde, Leó vard P. Diacon.
þar Keisari i hanns stad. Zon.
461. Severus vard Keisari i Room 3 aar og 10 maanadi; þaa Cedr.
var enn eingenn Keisari 1 aar og 8 maanude. Caßiod.
Lifdi sa nafnfrægi Artus Koongur i Englandi.
467. Anthemius Keisari 5 aar 3 maanude, þaa Olibryus i 3 Onupher.
maanadi 23 daga, þaa Keisara lavst 4 maanade, þaa idem.
Glyærius 1 aar 3 maanade 21 daga.
474. Július Nepos Keisari i Room 1 aar 2 maanadi 21 dag, Sidonius.
þaa Orestes.
476. Augustulus sijdasti Keisari i Room; Odoacer Koongur Appollin.
i Vallandi, rak hann fraa Rijke efter 11. maanadi. Onuph.
Hann, setti sitt Koongs Adsetur i Ravenna borg, og Evagr.
rijkti i 14 aar.

Þá var lideð frá því Július Cæsar yfervann Pompeium, Jornan.
og uppretti þad Rómverska Keisaradæmi 352 ár, enn sá tími Niceph.
sem vestur Keisaradæmid hafdi einga Keisara til Carolum M.
eru 324. ár 4. mánader.

478. Andadist Leo I. i Miklagardi, enn Leo Annar vard Kei- Cedren.
sari 1 aar, og med honum Zeno Isauricus i 17 aar. Zonar.

§. 18.

490. Theodoricus af Verona stiftar eitt nijtt Rijki i Vallande, Chyth.
og yfervann Odoacrum.
Hunnericus Koongur i Africa, filgdi fast þeim Aria- Caßiod.
nisku Lærdoomi, og uppvakti grimma offookn mooti þvij Cluv.
Kiettchristna folki; Hann swnadi i sundur og vall mod-
kum til davda.

Hvert þessi Kóngur er hinn sami, sem hier um talar Año
451 er óvíst. enn ef so er, þá verdur annadhvert árstalid ad
vera óriett.

491. Anastasius Dicoros Keisari i Miklagarde i 27 aar, doo Zonar.
af Reidarslage. Cedr.

Skommu

Ao. C. Auctores.

Skømmu ádur enn hann dó, sá hann til sín koma í svefni ein ógurligann mann er hiellt á Bók, sá sagdi " Siá þú: " vegna þinna rangu Trúarbragda, skal eg afmá 14 ár af " þínum Lífdøgum," hann fannst daudur í sængenne strax þar efter, 88 ára gamall.

518. Justinus Thrax vard Keisari i 9 ar.

Johannes Rómaborgar Biskup, kórónadi þennann Keisara firstann, því nú vóru þeir Biskupar farner ad taka sier nockur skonar mindugleika til, framar hinum ødrum. Evagrius. Theat.

527. Justinianus vard Keisari i Constantinopel. Zonaras.
531. Justinianus liet samanntaka i eitt, þavg Roomversku Løg, kollud Corpus Juris *Justiniani*, it. Pandectas, Institutiones juris Civilis; og eñ nw mørg fleiri. Valla. L. 4. Auson.
533. Belisarius Keisarans Hershøfdijnge, yfervann Gilimer Koong þeirra Vandalorum, og Affricam aftur under Keisaradæmid. P. Diac. Procop.
541. Hreinsunar Hætid Mariu iñsett af Justiniano Keisara.
552. Efter þad Hershøfdijngar Keisarans Justiniani, Belisarius, og efter hann Narses, høfdu yferunned þæ Gothisku Koonga, Theodatum, Vitigetem, Totilam, og Tejam, inntook Keisarinn Valland, og skattgillte þad. Sabell. Blondus. P. Dia.
565. Andadist Justinianus, Justinus Annar, kalladur Curopalates vard Keisari. P. Diac. Evagr.
567. Sw Longobardiska Rijkesstioorn biriast i Vallande, þeirra firsti Koongur hiet Alboinus. Onuph.

Ordsøkenn hvar fírer þeir Langbardar heriudu í Vallandi, var sú ad Drottníng Sophia, skrifadi Keisaranns Hershøfdíngia Narsete til, ad med því hann var ein Gielldíngur, skilldi hann koma og vesa og spinna med síaum Jómfrúm; hvar til hann svaradi, ad hann villdi vefa þann vef, sem hún skilldi alldrei fá uppraked; kalladi hann sídann þá af Lumbardia, eina þióð komna hiedann af Nordurløndum, inn í Valland, P. Diac. Onuph. Chron. Fun.

Ao. Chr. Auctores.

hvar þeir first ráku ein grimmann og lángann hernad, og Theat. Ch.
sídann innrettu þar eitt Kóngs Riki, sem varadi fram á daga
Caroli M: Þeir Rómversku Biskupar sem vier hierefter nefn- Pomp. Læt.
um Páva, høsdu þá enn ei valld fengid í verslígum Málum.
Keisarinn sendi þá ein Erkihertuga til ad stiórna þeim parti
Vallands sem Langbardar høfdu ei yfirunned; sá firsti hiet
Longinus hann sat í Ravenna; og varadi sú stiórn í 175 ár.

574. Stiftad firsta Munklijsi, i Beveren i Þijskalande. P. Diac.

576. Tiberius Keisari i Miklagarde, ein froomur og godur madur, sierdeilis moot Fatækum. Evagr.

578. Fæddist sa nafnkiendi Falsspaamadur Mahomet, i Borgenne Mecha i Arabia. Mooder hanns hiet Emena en̄ Fader Abdalla, miog fatæk og umkomulaus.

§. 19.

583. Mauritius vard Miklagards Keisari. Evag.

585. Reiknast ad Halldur Hildetavnn Dana Koongur sie fæddur, vard Koongur 15 vetra.

604. Phocas eirn grimmur Tyranni vard Keisari. Diac.

Beda skrifar ad þeir Angli sem nú høsdu stiórnad í Eng- Greg. L. 4.
landi í 150 ár, hafi um þessa tíma Christnast; Keisara Mau- Ep. 32.
ritium dreimdi Christum á Krossenum, og ad hann segdi til
sin, Mauriti! hvert villtu lída straff þinna afbrota, í þessu Onuph.
edur ødru lífe? hvar til Keisarinn svaradi, og afbad annars Dion.
heims straff, framfallenn med audmykt; þá svarade Guds Son-
ur, so vil eg afhenda þig Phoca, so hann deide þig og þína Zonar.
Ættmenn, þessi Phocas, drap Drottnínguna, øll Keisarans
Børn, og Vine, hvar hann horfde á med þolennmædi, og
seinast var hann siálfur høggvinn.

606. Bonifacius *III.* Biskup i Room, med þvij nafni, fiek af Phocas Miklagards Keisara, þaa nafnboot ad heita Biskupa Hofdijnge, yfer øllum Christendoomenum, og var hann sa firste Paavi, i Room. Aimon. Sigeber. Marian. Scot.

Frá Lino sem vard Biskup í Róm eftir S. Petur, til
þessa tíma, reiknast þar veita hafa 55 Biskupar. Chythr.

611.

Ao Chr. | Auctores.

611. Heraclius vard Keisari i Room.

623. Mahomed flijdi fra Mecha. Þar biriast Tyrkianna artal, sem kallast HEGIRA. Mahomed skrifadi eina Book sem innehelldur Tyrkianna lærdoom er kallast ALCORAN. Hann inntook og yfervann sijdann med þeim Saracenis, sem tooku hanns trw, Mecham, Phœniciam, Syria, Ægyptum, Mesopotamiam.

Mahomed ásamt einum Múk sem hiet Sergius samannskrifadi Tyrkianna Løgbók og Bibliu sem kallast ALCORAN (þad þíder Leidrietting) so sem vildi hann leidrietta þad Gamla og Nýa Testament í H. Ritníngu. Bókenn iñhelldur 72 Capitula, samannsett af Christinna, Gidínga og Heidíngia Trúarbrøgdum, og er hún í fullu gilldi hiá Tyrkium enn nú á vorum døgum.

Ad qvølldi þann 15. Júlii þegar Sól er í vestri biriast Tyrkianna ára Reikníngur. P. Diac.

632. Mahomed deide. Ildelphon.

Skrifad er ad Konur hanns hafi sviked hann á eitre. Cedr. Saraceni sem komner vóru í gegnum þavg Caspisku Fiøll, iñ í Austurálfuna, samteingdu sig og giørdu fielag vid þá Mahometisku, og heriudu sídann ákafliga, inntóku Jerusalem, og Gidínga land, ásamt stórann part af Persia, og er þetta sú Þióð sem nú kallast Tyrkiar. P. Diac. Otto Fris. Gotf. Veterbien.

636. Saraceni inntooku Egyptaland og strax þar efter Gidijngaland og Jerusalem.

641. Andadist Heraclius Keisari, vard þa aftur Constantinus Pridie 6 manadi. Þa Heracleonas eñ nw 6 manadi. Zonar.

642. Constans *II.* Keisari i Miklagardi. Diac.
Eyeñ Cyprus iñtekeñ af Tyrkium, og nockru sijdar Rhodus. Theophi.

668. Saraceni heriudu i Affrica og herleiddu þar 80000 manns Cedr.

§. 20.

669. Constans Miklagards Keisari andadist. P. Varnef.
Inntooku Saraceni Sikeley.

Ao. C. Auctores.

A Ellefta ári Rikisstiórnar Constantis Annars, fiell mikel aska af himnum. Þar efter kom pest og mikill Manndaudi; í Constantinopel sást og vofa, sem gieck um í stadnum, og sló á allar húsdir; dóu eins marger menn í hveriu húse í borginne, sem hoggenn heirdust morg. Reg. Pru. Sigeber.

670. Constantinus *IV.* kalladur Pogonatus Keisari. Funcii Chr.

673. Saraceni umsætu Constantinopel.

Eirn Meistari Gallinicus ad nafne, fann þá upp ad giora elld, sem logadi í Sióonum, og med honum uppbrendu þeir Christnu, mest allann flota Tyrkianna, so þeir máttu leggia frá. Cedr. Zonar.

687. Andadist Keisarinn Constantinus, Júſtinianus *II.* hañs son Keisari.

696. Var Júſtinianus affettur, enn Leontius took Keisaradæmid 3 ár, og siidann Tiberius Absimarus 7 ár. Diac.

706. Kom Júſtinus aftur til Keisaradæmisins. Zon.

712. Vard Philippicus Bardanes Keisari, um þessa tíjma lifdi Beda, hinn nafnfrægi Sagnameistari í Einglandi, hann andadist 738. 73 ára gamall. Cluv. The. Ch.

714. Pad Gothiska Rijke i Spania var eidilagt af þeim Saracenis, sem þángad komu frá Affrica, og yferunnu Koong Rodericum. Diac. Rod. Tol.

715. Artemius Anastasius Keisari i Miklagardi. Varnef.

717. Theodosius *III.* Keisari 1 ár, og gieck siidann í Clauſtur. Zon.

718. Leo *III.* Jsaurus vard Keisari i Constantinopel, hañ átti langvarandi þrætur, bædi vid Páfann Gregorium, og adra Geistliga, sem moot Keisarans vilia predikudu lijkneskia tilbeidslur, hinna heilogu. Cedr. Diac.

735. Reiknast ad Haralldur Hilderonn hafi falled firir Sigurde Hring, i Brávalla bardaga.

738. Deidi sá nafnfrægi Beda Prestur i Einglandi.

741. Andadist Leo *III.* og vard hanns son Constantinus Copronymus aftur Keisari. A þeim tijma var Páfe i Room, Gregorius þridie, sem firstur bannfærdi Leonem Keisara, miog jook makt Páfanna, og framfilgdi fast lijkneskia dijrdkun. Sigeber. Gembl.

742.

Ao. Chr. | Auctores.

742. Fæddur Carolus Magnús

746. Ovenjuligt mirkur i marga daga, hvar ꝏ efterfilgde ein hrædilig pest i Constantinopel, og vijda annarstadar. Cedr.

751. Carolus Martellus Fursti af Burgundien, hafdi latid efter sig ein son sem hiet Pippinn, hann took ꝏ þessu ari Koongdoom i Fracklandi. Eginh. Polyd.

766. Keisarin Constantinus Copronymus sendi Pippinn Frackakoonge eitt Organverk og er þad hid firsta sem brukad hefur verid i Kirkium hier ꝏ Nordurlondum.

Páfar vóru nú ordnir miøg mektuger, og eignudu sier þær Borger og Stadi i Vallande, sem ádur heirdu til Miklagards Keisurum. Vasæus.

768. Deidi Pippinn Koongur i Fracklande, enn Syner hanns Carolus og Carolomannus, skiftu milli sijn Rijkinu. Carolus sat ymist til Achen eda Worms i Þyskalandi. Eiuv. Chyth.

Þad hiálpadi ecki litid til Páfanna Ríkdóms ad allt þad sem Pippinn Kóngur tók frá þeim Longobardis, og allar borger sem hann yfervann i Vallande, gaf hann i valld og eigendóm Rómaborgar Páfum. Añal. Franc. Diac.

771. Do Carolomannus Koongur i Fracklandi enn Carolus eignadist Rijked.

772. Adrianus vard Paavi i Room. Ced.

Hann kalladi Carolum Magnum Frackakóng inn i Valland, og uppegndi hann móti þeim Longobardis. Eginhar.

Period.

Auctores.

Periodus VII.

Frá uppbirtun Rijkis *Caroli Magni* allt til *Ottonis* Firsta innehelldur CLXIII. Ar.

Ao. C. §. 21.

773. Carolus Magnús yfervinnur Desiderium og giörir enda á þeirri Lumbardisku Koongastioorn i Vallande, hafdi þad Rijki stadid 206 ár. — Aven. Ann. Fuld.

Um þennann tíma segia gamlar Frædibækur, ad Naddoddur Vikingur hafi funded Island.

776. Leo hinn *VI.* Keisare i Miklagardi. — Diac.
Stiftadi Carolus Magnús Biskups stool i Osnaborg; ádur hafdi hann stiftad Biskupa stoola til Salitzborg, Ratisbona, Frisingen ꝛc. — Zonar.

778. Alphonsus Koongur af Spania bad hiálpar af Carolo M. moot Saracenis, foor hann þvij med her yfer Alpes, inntook Pampelo [illegible] sijdann Navarra og Arragonien, enn er hann [illegible] tilbaka, var hañ yfersallinn af þeim i [illegible] [illegible]n giort hofdu samband vid Marcilium [illegible]a Koong, og misti Keisarinn þaa i Runtzeva[illegible] [illegible]nann af sijnu besta foolki, og margt af þeim [illegible]ka Adle, samt sinn Systurson Rollant. — Eginh. Anal. Fuld. Adelm.

780. Deidi Leo Miklagards Keisari, son hanns Constantinus ásamt moodur sinne Irene vooru Keisarar. — Cedr.
Biriadist þad 33 ára strijd, sem Carolus M. hiellt moot Saxum, og ödrum þioodum i Þijskalande. — Anal. Fuld. Crantz.

Firir utann ádur nefnd Biskupsdæmi, stiftadi Carolus M eitt til Minden 782, eitt til Bremen 788, Halberstad 778 Paderborn 7,0, til Munster 791, Hildisheim, Verden, Magdeborg, Hamborg 811. Utrekt, Leodicum. it. 791. Háskólann i Paris. — Sigonius. Eginh.

Ao. Chr. Auctores.
787. Carolus M. tilsetur og endurbæter savng i Kirkiunum. Ann. Fuld.
797. Irene Drottnijng alleina i Mikladarde.
800. Leo Þridie Roomaborgar Pævi, coronar Carolum M. og var hann firste Keisari i Þijskalandi. Ann. F.
803. Nicephorus vard Miklagards Keisare.
812. Michael Curopalates Keisari i Miklagardi.
814. Andadist sa losiege Herra Carolus M. til Achen i Þijdskalandi, 28. Jan. 72 ara ad alldri, þa hafdi hann raaded Fracklande 47 ar, Vallande 42 ar, og verid Roomaborgar Keisari 14 ar. Eginh. Avent.
Ludovicus Pius son hanns took þa Koongdoom i Fracklandi og vard eirnig Keisari. Ann. Fr.
Biørn Svija og Gavta Koongur sneriſt a þessu ari til christeligrar trwar. Hist. Magd.
821. Michael hinn Stame vard Keisari i Miklagarde. Anast.
826. Klakharalldur og Eyrikur brooder hanns voru skijrder i Moguntia og efter þad, var Ansgarius eirn Mwkur sendur af Keisara Lodvik, ad predika Guds Ord i þessum Nordurlondum, Danmork og Svijþiood. Aimonius. An. Francic.

§. 22.

830. Theophilus Keisare i Miklagarde. Adam.
832. Settur Erkibiskups stooll i Hamborg, hin firste i þessum Rijkium. Brem. Marianus.
840. Andadist Ludovicus Pius, Lotharius I. Keisari i hanns stad. Scot.
841. Ludovicus brooder Lotharii Koongur i Þijdskalandi, enn Carolus Calvus, edur hinn Skollotte i Fracklande. Eginh. Anast.
844. Sergius Annar Roomaborgar Pævi, hann var hin firsti sem umbreitti Pævanna rietta nafni.

Anno 845. var Erkibiskups stóllenn í Hamborg, eidilagdur, og ásamt Kirkiunne af þeim Nordmønnum sem þá heriudu uppbrendur, so Ansgarius Erkibiskup flýdi nakenn þadann, og var þá Erkistooll settur í Bremen. Adam. Brem.

845. Michael Þridie med moodur sinne Theodora, Miklagards Keisarar. Cedr. Zon.

Ao. Chr. | Auctores.

847. Leo IV. vard Paavi i Room, hann var sa firsti sem ei villdi þeckia Þydskalands Keisara fyrer sijna yfermenn. Aunst.

Efter Leonem Páva kom ein er sig nefndi Johannes 8da þesse sat 2 ár og 2 mánudi; Enn þá hann eitt sinn epter venju var borinn opinnberliga í Processíu, tók hann snøggliga Jódiótt fæddi Sveinbarn, og dó sídann. Þessi Skiækia sem seirna reindist, hiet Gilberta fædd og uppalen i Moguntia, í Þýskalandi, lavg til síns Kinferdis, reiste so til Gricklands, hvar hún til Athenen tók stórum framförum í lærdómi, kom sídann til Róm, og fyrer sinn lærdóm og gódar gáfur kom þar til Pávatignar, hiellt sídann vid eirn af Cardinalunum, inn til hún vard opennber sem sagt er. Marian.Sc. Plat. Sigeb. Balæus. Volateranus Radul.

854. Fæddur Haralldur Hárfagre Noregs Koongur.

Bædi Ari Fródi, Landnáma og Doctor *Finnur* i Historia Ecclesiastica seigia ad Ingolfur hafi funded Island 870. og þá hafi Haralldur Hárfagri verid 16 vetra, eñ 2 vetrum áaur stód Hafursfiardar Orusta, og því ártali filgie eg hier, þó eg viti ad bædi Baron Holberg efter Pormodi p. 694. í Danmerkur Rikis Historiu Tomo 1. fyrsta Upplægi heimfæri þad til Annum 875. og adrer enn nú seirna, vide *Langeb.* Script. Medii Ævi Tom. I. Pag. 543. Þar er þad sett 853. Arngr. setur þad 848. *Schon.* Orig. Norv.

855. Ludvic Annar Keisari i Þijdskalandi. Sigon.
Lotharius Brooder hanns fieck Lotharingiam. Ann. F.
Carolus Burgundiam.

864. Gardar finnur Island, og nefner Gardarshoolma. Snor. S.

868. Haralldur Hársagri hiellt Hafursfiardar Orustu, og eignadist sijdann ein allann Norveg. Orig. N.

870. Basilius Macedo Miklagards Keisari. Cedr.
Fann Ingolfur Arnarson Island, sem tok ad biggiast fioorum vetrum sijdar.

§. 23.

Ao. Chr. | Auctores.

§. 23.

875. Carolus Calvus Fracklands Koongur vard Keisari; i hañs tijd heriudu Nordmenn i Fracklandi. Sigonius.
878. Ludovicus Balbus Keisari. Ursp.
880. Carolus hinn Pickve, vard Keisari i Pijdskalande. Aimonius.

Johannes 8de var á þessum tímum Pávi i Róm, hann coronadi þessa 3 undannfornu Keisara. Carolus Keisari var hinn firsti sem befaladi ad setia ártal Christi Fæding á Bref og Document sem menn brúkudu. Anast.

Á þessum árum tóku nockrar Pióder í Rüßlandi christni, med því móti ad Keisari Basilius sendi þeim ein Biskup sem predikadi miked af þeim 3 monnum í Elldenum í Babylon, og sídann fleigdi Gudspiallabókenne í logandi elld, enn fyrer bæn til Guds tók hana óbrunna þegar elldurenn sloknadi. Cedr. Zonar.

888. Carolus hinn Einfalldi Koongur i Fracklande, hann samdi frid vid Gaunguhrólf, giordi hann til Hertoga yfer Normandien, og gaf honum sijna dottur Gisla til ekta. Regino. Añ. Fuld.
Leo Siotti vard Miklagards Keisari. Cedr.
Arnulphus Keisari i Pijdskalandi.
900. Ludovicus kalladur Barn vard Keisari 7 vetra gamall. Avent.
906. Alexander son Basilii Maced. Keisari i Miklagarde. Plati.
907. Constantinus Porphyrogenneta med moodur sinne Zóe Keisari. Cedr.
912. Ludovicus Infans deide, i hanns stad vard Keisari Conrad Firsti. Marian.
915. Egbertus Einglands Koongur, foreinar þavg 7 Rijki i Einglandi, og var firsti Einglands Einvallds Koongur. Rijkenn hietu so adur: B. Hob.

1. Kent. 4. Eßsex.
2. Sußsex. 5. Mercia.
3. Orstangelen. 6. Northumbrien.
7. Vestsex, edur Vestur Saxarijke.

§. 14.

F 2 917.

Ao. C. Auctores.

917. Eyrikur Sigursæle Koongur i Svijarijke. Joh. G.

919. Henricus Auceps firsti Keisari, af þeirri Saxisku Lijnu i Þijdskalandi. Sigeb.

925. Henric Keisari heriadi a Gorm gamla Dana Koong og fieck sigur.

927. Henricus Keisari innriettar Marggreifastand, fyrstur i Þijdskalande. Cuspin.

Þessi Keisari útnefndi firstur efterfilgiande Margreifadæme í Þi[?]skalandi nefnl: 1. í Brandenborg. 2. til Meissen. 3. til Lúsatz. 4. í Austurrike. 5. til Landsberg. Landenu til Forsvars mót Donum, uppriettí hann og þad 6ta i Slesvik. Thrith. Phil. Chr.

928. Ulfliótur innfærir firstur Løg i Island, og stiftar Alþijng sijdann. Schedæ Arii Præsts.

929. Eyrikur Blódøx Son Haralldz Hárfagra took Koongdoom efter Fodur sinn yfer Norege.

930. Rafn Hængsson, firsti Løgsøgumadur a Islande. Ar. P. h.

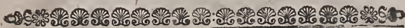
934. Haralldur Gormsson kalladur Blátønn Koongur yfer Danmork, efter Gorm hinn gamla fodur sinn. Olaf. Trygg.

Hácon Adalsteinn Foostri took Koongdoom i Norege, hann setti Gulaþijngs Løg, efter raadum Þorleifs Spaka, og Frostuþijngs Løg, ad raadum Sigurdar Jalls, hann bodadi firstur H. Trw i Norege.

935. Flijdi Eyrikur Blódøx wr landi. Var Island albigt.

Period-

Auctores.

Periodus VIII.

Byriast med *Ottone Magno* Roomaborgar Keisara, og endast þaa *Conrad* Þridie took Keisaradoom i Þijdskalandi, inneheldur

Ao. C. CCII. Ar.

936. Otto Mikle vard Keisari i Þijdskalandi, og stiftar þessi Biskupsdæmi. 1. Brandenborg. 2. Havelborg. 3. Meissen. 4. Mersborg. 5. Magdeborg. Chron. Phi. Speng.

948. Haralldur Gormsson var skijrdur af Poppone og Danmørk christnud af Ottone Keisara. Crantz.

Daner villdu med eingu móti fyrenn Poppo bar þeim á stande glóandi járn i hendenne, enn fyrer Guds kraft var ó skadadur. Þesse Poppo var ein prestur frá Fríslandi. Nockrer skrifa hann hafi klædt sig einum Lierefts kiól møkudum i Tiøru og Vaxi, qveikt sidann elld i hønum og látid hann brenna utann af sier óskemdum.

960. Gunnhilldar syner tooku Rijke i Norege, og efter þaa Hácon Hladajall. Vita Ol. T.

968. Hatto vard Biskup i Moguntia, þaa var mikil dijrtijd.

Biskup liet samansafna mørgum Fátækum, og innelukti þá i eirni Bigghlavdu, hvar hiner vesælu menn bidu og væntu sier Avlmusu, enn Biskup lagdi elld i hløduna og brendi þá alla inne; og er þeir veinudu avmliga, spottadi hann þá, og bad Bravdmísnar ei skrækia so herfiliga. Þessa hanns Hardíge straffadi Gud á þann hátt, ad Biskup fieck slíka áſókn af Músum, ad hann eingvann frid hafdi fyrir þeim nótt edur dag hvørke til ad matast nie sofa, hann flýdi þá i eirn Túrn sem bigdur var i fliótenu Rhin; enn mísnar syndtu, og ellru hann Tritem. Marian. Cosmograph. Munst. Mart. in Chron.

Ao. C. | Auctores.

hann hángad, og skilldu ei vid, fyrenn þær drápu hann og á-tu lifandi. þær átu og af hanns nasn, hvar sem þad var mál-ad edur skrifad. Schaffn.

969. Fæddist Olafur Tryggvason, efter að Koongur i Norege Romanus Annar og Lacopenus, Zóe og Constantinus *VIII.* hofdu verid Miklagards Keisarar, sijdann Constantinus *IX.* og 961. Nicephorus 2 ar. Vita Ol. T. Cedr. Luitpr.

§. 25.

969. Hungaria medtook christni og skijrn, 5 arum adur hafdi Mieslaus Fursti i Polenu og þad heila Rijke lated skijrast. Hist. Pol.

971. Johannes Zimisces Keisari 6 ar i Miklagardi. Chythr.

973. Andadist Otto M. son hanns Otto Raudi vard Keisari. Crat.

977. Basilius *II.* og Constantinus *X.* Miklagards Keisarar. Cedr.

979. Adalrádur vard Koongur i Einglandi og rijkti i 37. ar.

980. Haralldur Gormson drepinn, Sveirn son hanns vard þar astur Koongur i Danmork og Olafur i Sviþiood. Holberg.

983. Andadist Otto Raudi, eñ son hañs Otto *III.* vard Keisari. Aventin.

987. Utdeide i Frankarijki Koongaætt Caroli M. sem þar hafdi stioornad 236 ar, eñ Hugo Capetus vard þar Koongur 9. ar, Robert 34. ar, Henric 30. ar.

988. Valdemar Fursti i Gardarijke gistist Onnu Syster Basilii Miklagards Keisara, og undereins took sw Russiska Þiood skijrn og Christni (ɔ: Grisk) Trwarbrogd.

991. Kom Elldur upp wr Fliootenu Rhijn, og afbrendi næstu Bændabigder. Schaff.

995. Olafur Tryggvason vard Koongur i Norege, og took ad boda þar christna trw. Vita Ol. T.

996. Otto Keisare sette Gregorium *V.* til Pava i Room, efter hann kom Sylvester Annar, sem sagt er ad sig hafe giefed Diofleunm, til ad na þvij Embætte. Platina. Dithm.

1000. Keisari Otto *III.* innsette Bolislaum Chobrium til Koongs i Polen. Cuspin.

Christni logtekenn a Islande. Vita Ol. T.

Olafur Tryggvason yferunnenn vid Svollldur.

Jarlarner Eyrikur og Sveirn tooku Rijki i Norege.

Skrisa

Año Christi. | Auctores.

Skrifa nockrer Frædimenn, ad þeir 7 Kiorfurstar i Þijdskalandi hafi first verid wtnefnder, til ad velia Keisarana. Christenn trw bodud og innleidd a Grænlandi, sem funded og numed var fra Islande Anno 986. Heigius. Rud. Arng. J. Grønl.

1002. Henricus Annar Roomaborgar Keisari. Chron.

Adalrádur Einglakoongur liet drepa allt Danskt folk i Lundunaborg.

1007. Henricus Keisari uppriettti Biskupsdæme til Bamberg, sem er ett þad mektugasta i Þijdskalande. Chron. Bamb.

1011. Skiedi Niáls brenna. Doct. Finns Histor. Eccl. p. 176. T. I.

1014. Knútur rijki son Sveins Tiúgúskeggs, Koongur i Danmørk, og heriadi i Englandi. Dithm.

1015. Olafur Haralldsson took Rijke i Norege. Vita Ol. S. Har.

Skiedu Heidarvijg.

Basilius Keisari took til fanga i strijde 15000 af þeim i Bulgaria, sem giort høfdu uppreist i mooti hønum, og liet blinda þa alla, einasta behiellt hvor hundradasti madur ødru sijnu Augа, til ad vijsa hinum veigenn heim aftur.

1017. Knútur Dana Koongur, vard og Koongur yfer Einglandi. Sigeb.

Rigndi Bloodi i Frankarijke.

Olafur Noregs Koongur oskadi Skatta af Islandi. Vita Ol. S.

1024. Conrád Annar Keisari i Þijdskalandi. Wippo.

Basilius Annar i Miklagardi deidi er hann hafdi rikt meir enn i 50 ar. Cedr.

Constantinus hanns brooder Keisari 3 ar.

§. 26.

1027. Johannes *XX.* Pavi i Room cooroonadi Conrád Keisara. Þa var hønum samtijda i Room Knútur Koongur hiñ rijke, er riedi fyrer Danmørk, Noreg og Einglandi, i þeirri ferd trwlofadi hann Gunnhillde dotter sina Henric Keisara syne, hwn lisde 2 ar efter þad hwn giftest og do barnlaus. Sigon.

1030. Romanus og Zóe Keisarar i Miklagarde. Cedr.

Kálfur Arnason og adrir Nordmenn felldu fra Rijki i Nore- Vita Ol. S.

Ao. C. Auctores.

í Norege Olaf hinn H: ad rædum Knúts Koongs í Einglandi, sem þa vard og Koongur í Norege.

Knútur ríki setti sídann Lavnson sinn Svein Alfifuson til Kóngs í Noreg, enn Nordmenn ráku hann burt; Knútur Kóngur stiftadi fyrstur Múka Clavstur í Danmørk, hann liet og fyrstur mynta þar Peninga.

1034. Nordmønnum leidist sin Danska Rijkisstioorn, og kalla inn aftur til Koongs Magnús son Olafs h. þessi Konur liet samanntaka þa Logbook er kallast Grægaas. Vita M. et Ol. S.

1035. Michael Paphlago og Zóe Miklagards Keisarar. Cedr.

1036. Do Knútur Koongur rijki, enn Hørdaknútur vard Koongur yfer Danmørk. V. Can. M.

1039. Andadist Conrád Keisari, Henric Svarti Keisari í hans stad í Þijdskalandi. Spangb.

1042. Magnús Koongur Goodi eignadist Danmørk, enn Játvardur H. vard Koongur í Einglandi.

1043. Michael Calophates og Zóe Keisarar í Miklagarde, og sijdann Constantinus Monomachus. Cedr.

1046. Haralldur Sigurdarson kom fra Miklagarde, og vard Koongur í Norege, med Magnúse Gooda. Snoro Stu.

1047. Sveirn Ulfsson og Astridar Systur Knúts Koongs rijka, vard Koongur í Danmørk; Magnús Goodi do. Holberg.

1056. Þa var stifradur Biskupsstooll í Skaalholte a Islande. Fyrsti Biskup þar Isleifur Gissursson. V. Ep. Isl.

Fæddur Sæmundur hinn Froodi. Schedæ.

1056. Michael *VI.* og Theodora Keisarar í Miklagarde. Chron. Carionis.

Andadist Henric Keisari, enn son hanns Henric *IV.* took Keisaradæmid. Spangens.

1059. Niculaus Annar Paavi, utgaf firstur þa skickun ad Cardinalarner skilldu utvelia Paava, enn ei Keisareun. Plat.

Isacius Commenus Keisari í Miklagarde. idem.

1061. Philippus Koongur í Fracklande 41. aar. Þa Ludvic Pickve, hanns son 28 aar. Þa Ludvic yngri 43 Philippus Augustus 43 aar. Ludvic *VIII.* 4 aar, og Ludvic *IX.* edur hinn Helgi, fra hverium aller Fracka Koongar eru ættader, inn til vorra tijma. Cedr. Froissardus. Chythræus.

Con-

Ao. Chr. Auctores.

Constantinus Dúcas Keisari i Miklagarde. Cedr.

1065. Sveirn Koongur Ulfsson stiftar 2 Biskupsdæmi til Lund, og Dalby i Scaney, og onnur tvo i Jullande. Ælnoth.

1066. Vilhiálmur Bastardur Rúdu Jall, inntook Eingland, efter Edvardi Confessoris davda, enn felldi fra landi Sveirn Gudinason, sem 19 dogum ádur hafde yferunned og fellt Haralld Sigurdarson vid Joorvijk. Þaa tooku Koongdoom i Norege Synir hanns Olafur Kyrre og Magnús. Helmol. B. Reg. Nor. Saxo.

1068. Fæddur sa Islendske Frædimeistari Are Fróde. Schedæ.

1070. Romanus Diogenes Keisari i Miklagarde. Cedr.

1073. Hildebrandur er sig nefndi Gregorium *VII.* vard Paavi i Room, hann var eirn argur skalkur, sem med allrahanda vielum og odaadum, golldrum, mordi og Gudleise wtbreiddi meir enn nockur annar Paavanna valld i Room, og ebldi Sathans Rijke. Plat.

1074. Sveirn Ulfsson Koongur i Danmork deide.

§. 27.

1075. Michael Dúcas Keisari i Constantinopel, og þaa strax Constantinus Dúcas hinn *XIII.* Cedr.

1075. Haralldur son Sveirns Ulfssonar Koongur i Danmork. B. Sv. Estr.

Hilldebrandur Pávi var sá fyrsti sem bannsardi Þýdskalands Keisara; Fyrirbavd Geistligum ad giftast, og margar fleiri skammer giordi hann. Plat. Spang.

1077. Gregorius Paavi, wtvaldi Rúdolph af Svaben til Keisara, hvaraf ordsokudust innbirdis strijd i Þijdskalandi. Ursp.

1080. Alexius Comnenus Miklagards Keisari.

Knútur Sveirnsson took Koongdoom i Danmork. Saxo.

1082. Keisari Henricus affette Hilldebrand, enn sette aftur til Paava Clemens Þridia, og sijdann Victor. Plat.

1086. Knútur Dana Koongur i helsleigenn, i S. Albani Kirkiu i Odinsey, enn Olafur brooder hanns vard Koongur. Æln. Saxo.

1088. Urbanus *II.* Paavi i Room, þessi fetadi allann feril Hilldebrands; hann bannfærdi bædi Keisarann og Paava Clemens sinn mootpart, sem bannfærdi aftur Urbanum. Avent. Platina. Sigeber.

Þessi Páví innsetti Mariutider og Paternoster band, med ødrum Villulærdómi. Baron.

Ao. Chr. | Auctores.

1090. Biriudust Leidangursferder til Jerusalem, hiñ hellsti Forsjnge var Godofredus af Bullion, Hertuge, samt Baldvin og Evstakius brædur hanns. Hugon Mikli brooder Philippi Fracka Koongs. Rodbert Hertuge, brooder Vilhiálms Einglands Koongs. Rodbert Greife af Flanderen, og enn fleiri. Þeir hofdu 600000 Footgavngulids, 100000 Rijddara. Fucherius. Chythræus. Gvilhelmus. Blondud.

Erindid til Jórsala og ordsøk þeß stóra Leidángurs hiedann af Nordurløndum, var sú ad seint á þeirri elleftu øld, feingu marger Kóngar og Fúrstar hier i Evropa stóra lyst til ad ná aftur frá Saracenum bædi Jerusalem, Gidingalandi og Syria med kríng um liggiandi Rikium; Enn Páfarner i Róm predikudu þeim avllum stór afflát og mikla Syndaqvittun sem þessa ferd uppá sig tækiu, enn hiner áttu ad leisa sig út med peníngum; skilldu þeir sem fóru teikna sig med rauðum Krossi á hægri Ørlinne útann á Klædinn, enn hinar hellstu þessar Leidángurs ferder vóru eftersylgiande:

1.) Ar 1090. hverra Foríngie var Godofredus Hertuge af Bullion.

2.) 1101. Þá Baldvin var Kóngur ad Jórsølum, þad fólk dó flest allt af svikum Alexii Miklagards Keisara.

3.) 1140. Conrád Keisari og Lodvík Frackakóngur fóru þángad eñ tøpudu øllu sínu fólki, fyrer svikafull rád Emanuelis Grickia Keisara.

4.) Keisari Fridrik 1. Philippus Fracka Kóngur og Rigard Kóngur i Einglandi fóru þángad 1187. eina Leidángurs før, i henne drucknadi Keisarinn.

5.) 1191. Sendi Henrik Keisari þangad 60000 mañs, med þeirra Hershøfdíngium, þesser ad søñu yferuñu Saracena eñ tvístrudust þó søkum misklidar og ósamlindis Høfdíngianna.

6.) 1217. Ad forlagi Páva Inocentii Pridia, var ein þeßslags før biriud, enn þad besta mannval af því fólki dó avmliga, hitt kom jafn nært aftur.

7.) 1228. Heitstreingdi Keisari Fridrik Annar ad fara þángad, enn misklid milli hanns og Pávans hindradi þad.

8.) 1248. Fór Lodvík Fracklands Kóngur til Gidíngaland, hanns

Fridss

Año Christi. Auctores.

stríðsfólk dó mest allt af Pest. Eirn fioldi af úngum dreingium lögdu þá enn á stad, þeir tvístrudust marger dóu og marger vóru herleidder.

9.) Pávi Gregorius 9de. villdi med miklum framdrætti yfertala Nordurálfunnar Kónga til ad fara þángad enn þad vard ei framgeingt. Þessi hin sídasta var predikud hier á Íslande af Arna Biskupi Þorlákssyne í Skálholte og Jörunde á Hólum Anno 1275. og so oftar, og svíku Biskupar út hier í Lande, med því móti margá Peninga sem þeir nefndu Pávatíund og S. Peturs Pening. Enn ecki hefe eg lesed ad neirn hier í Landinu, Krossast hafi til Jórsalaferdar.

1093. Deidi Olafur Kyrri Noregs Koongur, Magnús Berbeinn og Hákon Fødurbrooder hanns tooku Koongdom. Stúrl.

1094. Vígslódi innleiddur fyrir Løg a Íslande.

1095. Eyrikur Eigóde Koongur i Danmørk. Ælnoth.

1096. Samsett Tíjundar Statuta Gissurar Biskups a Íslande.

1098. Innteknn Antiochia af þeim Christnu og deiddar meir enn 100000 af Saracenis. Tyrius L. 4. 5. 6.

1099. Jerusalem inntekenn af þeim Christnu þann 15. Julii, þar var þa so miked bloodbad ad lijkamer davdra manna flutu i bloodi. Þa hafdi Jerusalem verid i valldi Tyrkianna 460 aar, 1ste Koongur þar var Godofredus 1. aar, þa Balduinus brooder hanns 18 aar Pascalis Paavi i Room, þessi bannfærdi og so Keisarann, og var lijkur sijnum formønnum. Rob. M. Cario. in Gest. P. S. Helm. Plat.

Viriadist sw Ottomanniska Rijkisstioorn hia Tyrkium.
Enn Chronicon Carionis setur hána vid Annum 1300.

1103. Magnús Berbeinn Noregs Koongur fiell a Irlande. Syner hanns urdu Koongar i Norege nl. Olafur andadist 1116. Eisteinn do 1122. Sigurdur Jórsalafari do 1130. Æft Nor.K. Sn. Stúrl.

Settur Erkibiskups-stooll til Lund i Skanney, adur vooru Biskupar vijgder til Bremen. Ælnot.

1106. Andadist Henricus Keisari, efter leina mædusama og langa þrætu mooti Hofmood Paavanna, og þeirra yfergangi 150 aar; hann var i banne þa hann do, og var þvij ei grafenn regluliga fyrenn efter 5 aar, þa voru bein hanns leist wr þvij. Ursperg. Avent.

Ao. Chr. Auctores.

Vijgdist Jón Ögmundsson til Bisk. at Holnm i Isl. Spang.
1107. Nicolaus Sveinsson Koongur i Danmørk. Æln.
1107. Henricus Fimti Keisari i Þijdskalandi. Chyt.
1114. Um þessa tijma finst, ad Islendijngar hafi first biriad ad samansetia Skrif og Frædibækur, nockrum arum fyrr en Daner og Nordmenn.
1120. A þeirri samkomu sem hallden var i Slesvijk, var þeim Geistligu i Danmørk fyrerboded Hioonaband og þeir sem gifter vooru hlutu ad laata sijnar Konur fra sier. Stiftad Þijngeyrar Clavstur af Jóne Biskupi Ögmundsyne. §. 28. Ælnoth.
1123. Innleiddur Lijksavngs-Eirir Presta.
1125. Lotharius fra Saxen vard Keis. i Þijdskalandi. J. Comnenus vard Keis. i Miklagardi efter fødr sin sem do 1117. Viterbiens.
1126. Portugal vard eitt Rijki wtaf fyrir sig, firste Koongur þar hiet Alphonsus.
1127. Loth. Keis. tilsetti 1str. Doctores og Magistros i Haaskolunum. Otto Fris.
1128. Deidi Johannes kalladur *a Temporibus* 361 ara gamall, hafdi þienad Carolo M. i strijde. Nauct. Cromerus.
1129. Rögnvalldur Knaphøfde Koongur i Svijþiood.
1130. Magnús Blindi Koongur i Noreg.
1131. Knútur Hertogi hin H. sleigen ihel af Magnúse syni Nicolai Dana Koongs þan 7: Jan. en Eyrikur Emund var kiørenn til Koongs. Helm. Saxo.
1135. Slag vid Footvijk i Skaaney, millum Kgs. Nicolai og Eyriks i Danmørk, þar fiellu 5. Biskupar og 600 Prestar. Histo. Knitlinga.

Hin merkilegi Frædimadur og Sagnaskrifari á Islandi Sæmundur Prestur Fródi andadist 1133. 87 ára gamall. Han hefr skrifad þá savgu Niály. Liódaeddu, sem meinast ad mestuleite interciderud. Odda Annál. Sólarliód. Hávamál. Noregs Kynga tal og en fleira. A þessu ári liet Haralldur Gille blinda og giellda Magnús Kóng bródurson sin, og setti hann í Klavstur enn tók siálfur Kóngdóm. Reson.

1137. Eyrik Emund Dana Koongur drepin af Svartaplóg, Eyrikur Lamb vard Koongur i hans stad. Til Oldisleb i Furstadæminu Thuringen, fiell a þessu ari wr heidu lofti ein steinn so stor sem fullkomid mannshofud, og var han sijdan lengi geimdur i þeim stad til sijnis. Holb. Histo. Spangenb.

✱✱✱ ✱✱✱ ✱✱✱ Period-

Auctores.

Periodus IX.

Fra þvíj *Conrad III.* took Ríjki, til þeß *Valdemar III.* vard Koongur í Danmørk; inne-helldur *CXCVI.* Ár.

Ao. C.

1138. Conrád *III.* vard Keiſari i Þijdſkalandi.
1140. Sørkver Koongur i Sviþiood.
1142. Manúel Comnenus Miklagards Keiſari. Chron.
Lybeck og Nurnberg þær nafnfrægu borger uppbiggdar, Spang. it. Ulma og Hartzborg, af Conrád Keiſara. Chyth.
1146. Conrád Keiſari og Ludvik Fracka Koongur foorn Leidangursfør i Gidijngaland, eñ wtrettu eckert ſøkum ſvika Keiſara Manúelis, ſem liet blanda Kalke i Miøl þeirra hvaraf marger menn doou. Nicetas. Tyrius.
1147. Sveirn ſon Eyriks Emund og Knútur Magnúsſon Koongar i Danmørk. Ælnot.
1150. Eyrikur hinn H: Koongur i Sviþiood, hann ſetti firſtur J. Gothus. Erkibiſkups ſtool ad Uppſavlum.
1152. Deide Conrád *III.* Keiſari, Fridricus Barbarossa kom Ursp. þar aftur i hanns ſtad.
Vijgdur firſti Biſkup til Grænlands, til Lund Eyrikur Ann. ad nafni.

Are Fródi Iſlendíngur andadiſt 1148. og 1155 var ſtiftad Múkaþverár Clauſtur.

1155. Hadrianus var Paavi i Rom og coronadi Fridric Keiſara. O. Friſing.
1157. Valdemar *I.* vard Koongur i Danmørk efter Sveirn Eyrikſſon, a þeſſu ari var drepiñ i Norege Eiſteirn broder Sigurdar Munns, eñ Inge vard Koongur. Jón Byrgeirsſon vard firſti Erkibiſkup i Nidaroſe. Holberg. Saxo. Stúrlæſ.

§. 29.

1160. Keiſariñ wtvallde Victor til Paava, eñ Alexander var af Radev. L. 2. þeim Fronſku wtvaleñn, reis þar af mikill ofridur, 4 C. 64.

Ao. C. Auctores.

aarum seirna deidi Victor, var þaa wtvaleñ Pascalis Pridie, og Calixtus. Hist. S.

1161. Fiell Inge Noregs Koongur, Hácon Herdabr. took þaa aftur Koongdoom. Stúrlas.

1162. Carolus Siounde med þvij nafni Svija Koongur.
Magnús son Erlings Skacka Koongur i Norege.

1163. Valldemar Dana Koongur wtgaf þavg Skaanſku Log. Holb.

1168. Knútur hinn H. Eyriksson Koongur i Svijþiood.
Valdemar Koongur for Leidaangur til Vindlands, iñtook borgena Arcona, og eidilagdi þañ Afgud Svantevit, christnadi landed, og lagdi þad til Roskilld Biskupsdæmis. Uñ þessa tijma liet Absalon Biskup byggia Axelhws, þar sem nw er Kavpenhafnar Slot, aadur hiet þad Stegluborg. Helmold. Saxo.
Stiftad Pickvabæar Clavstur af Klange Biskupi.

1171. Valdemar Koongur wtgaf þavg Sællendsku Log. Holb.

1177. Sveirn Son Sigurdar Munns tekinn til Koongs i Norege af Birkebeinum. Vita Sv.

1178. Fæddist sa mikli Sagnaskrifari Snorre Stúrlason.

1179. Prestum a Islande fyrerboded Hioonaband.

1180. Andronicus Miklagards Keisari 2 aar. Nicetas.

1181. Knútur Valdemarsson Koongur i Danmørk. Saxo.

I tid þessara Kónga ritadi Saxo Gramaticus þá Dønsku Kóñga-Historiu á Látínu.

1182. Isaacius Angelus Miklagards Keisari 10 aar. Nicetas.

1184. Fiell Magnús Erlingsson Noregs Koongur. V. Sverr.
Sett Clavstur ad Helgafelle, tveim aarum seirna var sett Clavstur ad Kirkiubæ af Þorláke H.

1190. Deide Keisareñ Fridricus Barbarossa eñ Henricus *VI.* vard Keisare. Meinast ad Knútur Dana-Koongur hafe stiftad Riddara-Orduna af Elephanten. Spang.

1192. Alexius Comnenus Miklagards Keisari. Tyrius.
Sørkver Pridie Koongur i Sverrig.

1193. Deide sa Egiptski Soldan Saladinus sem hafdi yferuñed morg lønd i Avsturaalfunne.

1195. Aben Joseph Keisari af Marocco fiell iñi Spaniam med 600000. Zachar.

Ao. Chr. | Auctores.

600000. manns, yfervann Alphonsum Koong af Castilien og inntook landed.

1198. Philippus *II.* og Otto *IV.* Keisarar i Pijdskalande. Ursp.

1202. Deidi Knútur *VI.* Dana Koongur Valdemar *II.* vard Koongur. Deide Sveirn Koongur i Noreg Hácon son hanns vard þar Koongur i hanns stad. Holb. Hist.

1204. Andadist Hácon Sverrisſ. Guttormur sonarson Sverris vard astur Koongur 1 aar. Aef. N. Kg.

Changius Cham firsti Koongur i Tartarienu. Chyt.

§. 30.

1205. Inge Bárdarson Koongur i Norege. Alexius *III.* og Alexius Dúcas Miklagards Keisarar. Fiellu þeir Pijdsku og Frønsku Furstar inn i Grickland, inntooku hofudborgena Constantinopel, raaku fraa Rijke Alexium *V.* eñ Baldvin *I.* vard astur Keisare. Theodorus Lascaris var þaa Grickia Keisari, og sát i borgenne Nicæa. Brooder Baldvins kom efter hann til Keisaradæmis i Constantinopel, og rijkti 13. aar. Nicetas. Tyrius. idem.

1208. Liet Otto Keisari hallda samkomu til Francfurt, voru þar wtnefnder þeir 7. sem raada skilldu Keisara Kiorunum i Pijdskaland nl. Biskuparner af Moguntia, Trier og Colni, Slotzgreifinn af Rhin, Hertugenn af Saxen Margreifeñ af Brandenborg, og Koongurin i Bøhmen. Sigonius.

1211. Eyrikur *X.* vard Svija Koongur.

1212. Otto Keisari var bañsettur, og affettur Keisaradæmenu, eñ Fridric *II.* sem þaa var Koongur i Siceley vard Keisari Thrith.

1225. Saa mikli Islendski Frædimadur Snorre Stúrluson vard Løgmadur aa Islande.

1216. Var Petur Miklagards Keisari; sijdañ Robert hañs son. Nicetas.

1217. Hácon Háconarson vard Koongur i Norege. V. Haq.

1229. Johannes *I.* Svija Koongur, og efter hañ Eyrikur kalladur hiñ Stame, i hanns tijd var Prestum i Svijarijke bannad ad giftast.

1223. Greifeñ af Sverin liet med svikum faanga Koong Valdemar af Danmørk, og Printzen son hanns. Hist. H. Dan.

1224. Sett Videyar Clavstur.

1227. Gregorius *IX.* Paavi i Room. Pessi

Ao. C. Auctores.

Þessi Pávi var eirn vondur madur hann bannfærdi Fridrik Keisara tvisvar, og ordsakadi mikeñ óróa í Rikenu, safnadi her í móti Keisaranum, lofadi sínu strídsfólki frelse úr hreinsunarelldinum, og eilífu life, ef þad berdist vel med sier, hañ gieck í Processíu berfættur fyrer lidenu, og liet bera í kring med sier høfud af Postulunum Petre og Pále, sem hañ sagdi sig og sitt fólk verndа skilldi; eñ hañ hafdi samt ósigur og var margt af hañs lidi dreped, enn hann flýdi og dó skømmu seirna. Spang. Chron. Philip. Onuph. Anninus.

A þessu ári kom til Róm ein Greife, sem hafde verid fangen hiá þeim Saracenis, eñ komst burt med því móti ad hañ hafdi gift sig eirnri Saraceniskre Júngfrú sem hiálpadi hønum burtu, hañ átti adra Konu í Thüringen ádur, átti hañ so þadañ í frá þessar bádar, samdi þeim øllum vel, sú Tyrkneska var dáfríd, eñ átti eingiñ børn, þavg hvíla avll í einu begrafelse til Erfurt. Chron. Thüringen. Dresserus.

1228. Balduinus Robertsson Miklagards Keisari. Chyth.

1237. Keisari Fridrik stiftar Háskoola til Vien í Þijdskalandi.

1239. Stiftadi hañ añañ til Neapolis; liet og wtleggia marga Auctores af Grísku og Arabísku, so sem Aristotelem, Galenum, Avicenna, og marga adra. Aven. Chron. Car.

1240. Valdemar *II.* Dana Koongur, wtgaf Jutsku Løg.

1241. Gissur Þordvalldsson drap Snorra Stúrluson í Reikhollte at Islande. Stúrl. Hist.

Snorre hefur margar nytsamligar bækur efter sig láted sem Eddu, Chron. Norv. Háttalikel, og margt fleira.

1242. Deide Valdemar Dana Koongur, Eyrikur hanns son aftur Koongur í Danmørk. Histo. Holb.

§. 31.

1243. Innocentius Fioorde Pávi í Room.

1247. Vilhiálmur Cardinal aftok í Norege Iárnburd og Ketiltek Hác. S.

1250. Deidi Fridrik Keisari, Conrad Fioordi kom aftur í hvñs stad. Hertogi Abel í Danmørk liet myrda Eyrik Koong broodur sinn, og vard aftur Koongur. Spang: Histo. Holb.

1251. Valdemar Birgeirsson Koongur í Sviþiood.

1252. Christophor *I.* son Valdemars vard Dana Koongur. Histo. Holb.

hann

Ao. Chr. Auctores.

hañ átti deilur miklar vid Jacob Erlendsſ. Biſkup.

1254. Vilhiálmur Greifenn af Hollandi wtvalinn til Keiſara. Pariſeus.

1256. Cublai edur Cobilas Cham fader hins mikla Tamerlans took Koongdoom i Tartaria, hann var hinn fim̃te frá Changio Chan þeim firſta Koongi i þvij Rijke.

1257. Utvaleñ til Keiſara Richard af Einglande. Og ſijdann Alphonſus af Spanien, hañ liet firſtur wtleggia Bibliuna á Sponſku. Þo þeſſir væri wtvallder talldiſt ei þeirra ſtioorn mikelsverd, ſo nw er reiknad 17 ára milli rijke i Þijdſkalandi, og gieck þar mieg illa og ofridliga til á þeim tijma, þeſſi Alphonſus var eirn hálærdur Herra. Chron. Car. Theat. H. Plat.

1258. Giſſur Þorvalldsſon fieck Jalls nafn yfer Iſlande. St. H.

1259. Chriſtophor Dana Koongur ſvikeñ á Eitri i Sacramentenu af Arnfaſte Biſkupi i Arhws, vard þá Son hanns Eyrikur Glipping Koongur. Hol. H.

1260. Michael Palæologus iñtekur aptur Miklagard, og rak burt þá Evropæiſku, ſem þar hofdu ſtioornad i 60 ár. Pariſ.

1260. Valdemar Svija Kongur liet uppbiggia ſtadeñ Stockholm. Chythr.

1261. Iſland og Grønland verda efter mikla fyrirhofn og efterſookn Noregs Koonga, um̃ſijder undergefenn og ſkattgilld Hácone Koongi Gamla, og ſooru honum ſkatt. Hiſt. Stúrl.

1262. Deidi Hácon Noregs Koongur i Orkejum, eñ Magnús Lagabæter kom i hañs ſtad, til Rijkes i Norege. Hiſt. Haq.

1263. Sw Logbook ſem kallaſt Grágás var afteken̄ i Iſlande. Liet Magnús Koongur i Norege á þeſſum árum miked forbetra þaug Norſku Log. Hiſt. M. L.

1272. Var Chriſteñ-Rettur Arna Biſkups iñleiddur i Iſlande.

1273. Rúdolphus af Habsburg var wtvaleñ til Keiſara i Þijdſkalande, eirn ágiætur Herra, og hiñ firſte af þvij Furſtalega hwſe af Auſtur-Rijke, þeß Stiftari og Forfader. Æn. Sylv. Avent. Urſp.

1274. Samſett Hirdſkrá i Norege med odrum fleiri Logbookum. Merinus.

1277. Magnús Ladelás vard Koongur i Svijarijke.

§. 32.

1278. I Þijdſkalandi fæddi ein Stwlka Barn 8 vetra gomul. A þeſſu ári voru heingder i Einglande 248 Iwdar firir ſvik er þeir hofdu giort i Gullmyntenne. Ann. Sv.

Ao. C. Auctores.

1280. Andadist Magnús Koong Lagabæter, eñ Eyrikur kalladur Prestahatari tok Kongdom i Norege. Chron. Nor.
Var løgtekenn aa Islande Jonsbok, so kollud efter Jóne Løgmañe, er hana flutti firstur til Landsins.

1282. Siceley kom under Valld þeß Spanska Koongs, Peturs af Arragonia, efter þad mikla blodbad sem iñbiggiararner giordu þar, er þeir dræpu alla þaa Fronsku sem fundust aa Eyuñe, aa Paaskadagsqvollded, hvert almennteliga er kallad Sikileyar qvolld. Marinus. Cluv. P. Æmyl.

I Siceley vóru myrdtar á 2 Kluckutimum 8000 manns af þeim Fronsku. Aventinus.

1282. Andronicus Palæologus Miklagards Keisari, aasamt brædrum sijnum Michael *IX.* og Constantino *XIV.* Chythr. Plat.

1286. Eyrikur Dana Koongur var drepeñ til Finderup i Jullandi, hanns son Eyrikur Menved vard aftur Koongur. Chron. Dan.
Um þessa tíma lifdi í Þýdskalandi ein Qveñpersóna meir eñ 30 ár firir utann mat og drick. Naucl. Theat. H.

1291. Birger Magnússon Koongur i Svijþijod. Chron. Car.
Andadist Rúdolphus Keisari i Þijdskalandi. Spang.

1292. Adolphus *I.* Keisare i Þijdskalande. Peuc.

1293. Premislaus vard firste Koongur i Polen. Crom.

1298. Fiell Adolph Keisari i strijde, eñ Albertus Son Rudolpho Keisara kom i hanns stad. Trith. Spang.

1299. Do Eyrikur Koongur Prestahatare i Norege, Hácon brooder hanns vard þar aftur Koongur.

1300. Var halldid eitt Jubilaar til Room af Paava Bonifacio sookti þangad otoluligur fiollde foolks til ad faa Syndanna fyrirgiefnijng og Paavaliga blessan. Blondus. Plat.

Öllum þeim sem fóru til Róm á þessu Júbilári gaf Páviñ án alls afdrátt, frían úr hreinsunar Elldenum, og skipadi GUds Einglum ad flitia sáler þeirra i Paradís, strax sem þeir dæi, og þeim sem vóru lángt ad gaf hañ leifi til, ad kjósa til Paradísar 2 edr 3 adra.

1302. Bonifacius Paavi bannfærdi Philippum Fracka Koong. Naucl.
Johann Goja eirn Italienskur madur uppfañ Compaas

ad

Ao. Chr. | Auctores.

ad sigla efter; Deide sa vonde Paavi Bonifacius enn Benedictus *XI.* vard Paavi. Anton.

1305. Clemens *V.* vard Paave, hann sat til Avenion i Frankarijke, og varadi þad Paavasetur í 75 aar. Onuph.

1308. Drepen Albert Keisare af sijnum Broodursyne Johanne, Enn Henric af Lutzelborg var wtvalenn til Keisara æred næsta þar efter, kalladur hinn Siounde. Æn. Sylv.

1313. Keisari Henric var svikenn a Eitri af einum Munk i Alltaresens Sacramento. Onuphr.

Fæddi Qvennpersona i Þijdskalandi af sier eitt Lioon.

Þegar Keisarinn fornam sin Dauda sagdi hann Múknum ad flyja og forda sier og bad GUd fyrergiefa hønum, enn hann nádest og var sídann fleigenn qvikur. Þessi Keisari var á Bænum til GUds øllum nóttum og tók Sacramented dagliga, eirn miked Gudhrædd-ur Herra. Naucler. Naucl. Chron. Car.

1314. A þessu ari var eingenn Keisari, eingenn Paavi og eingenn Koongur i Fracklande, sijdann vard Ludvik af Bajeren Keisari, enn tveim arum seirna vard Johannes *XXII.* Paavi til Room; hann sat i Fracklandi. Plat.

1317. Bannfærdi Paavinn Keisara Ludvik. Chytr.

§. 33.

1319. Deide Hácon Noregs Kongur, vard þa hans Dottursson Magnús Eyriksson kalladur Smeck Koongur i Norege, og sijdann i Sviiþiood. Hist. Holb.

Eyrikur Hertoge, fader Magni; og bróder hans Valdemar, vóru svellter ihel af Birger Kónge bródur sínum, í Túrnenum til Nykiøping 1317, ad rádum Johannis Brunk Dróttseta. Ericus Ups. Lib. 4.

1320. Christophorus *II.* vard Koongur i Danmørk. Holb.

1325. Andronicus *II.* vard Miklagards Keisare. Niceph.

1327. Philippus Valesius vard Kongur i Frackl. A þessum arum giordu Daner uppreistn mot Konge sijnum Christophor, og ræku hann fra Rijkenu, var þar þa mikell Oror og styrïølld, var Rijked stift mille margra Herramanna. Holb. H.

1326. Deide Ottomannus Tyrkia Hofdijnge efter þad hann i 28 ár hafdi stiórnad og teked mørg Lønd frá þeim Christnu Orcanes son hans kom efter hann og inntók Bythiniam, því Tyrkianna magt fór nú miøg í vøxt. Niceph.

1333. Andadist Christophor Dana Kongur, var þa Konglaust 7 ar i þvij Rijke. Peucerus.

Periodus X.

Frá þvij *Valdemar III.* tok Kongdom i Danmork og til þess Doctor *Martinus Lutherus* biriadi sijna Reformation. Innehelldur Ao. C. CLXXIX. Ar.

1340. Valdemar *III.* son Christophori vard Kgr. i Danmork. Hist. Holb.
1341. Johannes Cantacuzenus Miklagards Keisare.
1342. Hácon Magnússon Kongur i Noreg. Valdemar Dana Kgr. selldi til Sviarijkis Skaaney, Halland og Bleking. H. Holb.
1346. Valdemar Kongur selldi Eistland fra þeirri Donsku Cronu, og reiste til Jerusalem.
1347. Carolus Fiorde vard Keisari i Þijdskalande.
1349. Meklenborg var giord ad einu Hertugadæme. Æn. Syl. Plat.
1350. Yfergieck sw mandavda plaaga sem nefndist Svarte Davde. Var hallded annad Jwbilaar til Room, med miklum Pijlagrims gavngum og offrunum til Paavans. Þetta ferda folk do so akaflega i Pestinni, ad af 1000 pijlagrimum komu ei aftur a stundum fleiri enn 10. Plat.
1354. Johannes Palæologus *VI.* med þvij nafne vard Keisare i Miklagarde.

Um þessa tíma heriadi Amurath Firste (sem var sá 3. í tolunne af Tyrkia Keisurum) miog sterkliga á þá Christnu, og hafde nú sest fót í Evrópa setiande sitt kóngl. Sæte til Adrianopel. Laon. Chal.

1356. Pavg Keisara Log sem kallast Gullboola og tala um hversu Saxlands Keisarar skuli wtveliast var samsett.

§. 34.

1359. Waldemar Dana Kongur yfertalar Magnús Smeck til ad assala aftur Skaaney, Hallande og Bleking til þeirrar Donsku Cronu. Hist. Holb.
1360. Eyrikur *XII.* Koongur i Sviarijke.

1362.

Ao. Chr. Auctores.

1362. Valdemar Dana Koongur gifte Margrete dottur sijna 11 vetra gamla, Hácone Magnússyne, Noregs Kg. Chron. Dan.
Eñ Albert af Meklenb. var wtvaliñ til Kgs. i Svijarijke. idem.

1364. Johañes Viclefius predikadi mot Paavans makt i Englande Chythræus.

1375. Magnús Koongur Smeck drucknadi i Norege.

1376. Deide Valdemar Dana Koongur enn Olafur hanns Dotturson took astur Koongdoom.

1378. Voru 2 Paavar, annar i Room, enn annar til Avenion i Fracklande, sw missklijd varadi i 30 ar. Trithemius. Plat.
Andadist Carolus *IV.* enn Venceslaus son hanns kom i hanns stad til Keisaradæmis. Naucleros.

Páveñ i Róm Urbanus 6. liet dreckia 5 Cardinalum, fyrir útvalning Clementis 6. sem var Pávi i Frankarike.

1380. Var Olafur Háconarson wtvalenn til Kongs i Norege. Polid. Vir.
Berthold hiñ Svarte eirn þijdskur Mwkur og þar til Læknir, uppfañ Pwdurs tilbwnijng og so Fallstiicke og Bissur, hvad hañ sijdañ kiende þeim i Venetia ad brwka i strijde.

Badi Sál. Etats-Rád J. Gram, og fleiri hafa áliktad, ad Púdúr hafi miklu fyr verid uppfunded, enn eg helld mig vid þó almennustu meining.

1384. Andronicus Palæologus Miklagards Keisari. Laonicus.

1387. Olafur Danmerkur og Noregs Kongur andadist, hañ var hinn seinasti af ætt Haralldz Hárfagra, Margret Drottnijng moder hanns erfdi bædi Rijkenn. Holb. H.

1388. Biriadist strijd milli Margretar Drottnijngar af Danmork, og Alberts af Svijarijke, hañ var tekinn til fanga af þeim Danska General Jvar Lykke, þañ 21. 7br. vid Falkiøpijng i Vestur Gavtlande, it. Printzen Eyrikur, og þeirra stridsher sleigenn a Flootta. idem.
Emanúel Palæologus Miklagards Keisari. Laon.

1390. Þeir Hollendsku Fiskarar fundu Nord Americam. Theat. Or.

1397. Tamerlan Kongur af Schythia fangar þañ vonda Tyrkneska Keisara Bajazeth, son Amuraths, sette hann i eitt fuglabwr, brwkadi hann fyrir fotskør, og for miog hædugliga med hann. Laon. Æn. Syl. Anal. Turc.

Ao. Chr. | Auctores.

Drottnijng Margret foreinar Rijken Danmørk, Noreg og Svijþiood, og liet hilla Eyrik sinn Systurdottur Son til Koongs ad Uppsavlum.

1397. Liet Drottnijng Margret til Calmar samannkalla Raadherrana wr þeim 3. Kongarijkium Danmørk, Svijþiood og Norege, var þaa samanntekenn sw Calmariska Foreinijng, hverrar inntak var, ad greind 3. Rijke, skilldu æfinnliga stioornast af einum Koongi, en þo hvert þeirra behallda sijnum eigen Løgum og Frijheitum fyrir sig — Baron Holbergs Historiu pag. 512

§. 35.

1400. Rupertus Slotz-Greife kiorinn til Keisara. — Peucerus.

Jafnvel þó Annálar nefni Svarta Dauda þá Pest sem hier gieck á Islandi 1401. þá sýnist þad ecki líklegt ad hier um 50 ár hafi lided frá því Svarte Davdi gieck í Þýdskalandi, og Danmørk, til þ:ß hafi kom hier i land, þar þó árlega gengu siglingar milli Landanna.

1404. Deide Tamerlaus Koongur í Schytia.

1406. Andres seinasti Grænlendijnga Biskup var vigdur.

1410. Deidi Keis. Rupertus, hinn 38. i Keisaratølunne, en Jódóchus Margreife af Moravien fyrirstod Rijked i 6 mænade. — Peucerus.

1411. Sigismundus vard Roomaborgar Keisari. — Spangenbergius.

1412. Margret Drottnijng i Danmørk andadist.

1414. Biriadist sú nafnfrægi Biskupafundur til Costnitz i Þijdskal. — Chythræus.

1415. Var fordæmdur og brendur Johannes Húss, og sijdann Hieronymus fraa Prag, aa Biskupafundenum til Costnits, fyrer þad þeir høfdu predikad mot Paavans villulærdomi, hier af biriadist stort strijd i Þijdskalande. — Æn. Syl. idem.

A þessum fundi var løgt;ked ad leikmønnum ei være giefed nema bravdid í Altaris Sacramentenu. — Crantz.

1416. Greifenn Fridric af Nordborg var giordur af Keisaranum Margreife af Brandenborg og Kiorfurste. — Chron. Carionis.

1417. Johannes Palæologus Miklagards Keisari. — Chal.

1421. Johannes Palæologus hins fødurbroder vard Keisari. — Laon.

1422. Deide Mahomet *I.* en Amurath *II.* vard Tyrkia Keisari.

1423. Fridric Margreise af Meissen vard Kiorfurste af Saxen. Hinn firsti i þvij Embætte. — Cuspinianus

1424.

Año Christi. | Auctores.

1424. Deide Zifoa Forijngi þeirra sem strijddu mot Keisaranum fyrer saker Lærdoms og Dauda Johannis Húss. Æn. Syl.

Þessir Hússita uppvaktu miked strid i Þýdskalandi, og höfdu jafnañ Sigur á þeim pápisku, sem gátu þá med eingu móti yferuñed, enn mistu ótal fólks og eigna fyrir þeim. Chron. C.

1430. Gieck ein stoor boola yfer a Islande. Annal.

1437. Andadist Sigismundus Keisari, enn Albertus Erkihertuge hañs Dotturmadur var aftur wtvaleñ til Keisara. Æn. Syl.

1439. Efter þad Eyrikur Koongur af Pomeren hafdi forlaated sijn Rijki, kolludu Daner Hertuga Christophor af Bajeren iñ til Koongs, hañ var sonarson Ruperti Keisara, enn Sophia Mooder hanns, var dotterdootter Valdemars *III.* Holb. H.

Deidi Albert Keisare.

1440. Fridric *III.* af Avsturrijke vard Keisari. Æn. Syl.

Johannes Guttenberg uppfann Bookþrikkeried til Stratsborg, prentadi sijdañ i Maints; sijdañ Johannes Mens og adrer fleiri, sem færde þad til Neapolis, Room og annarstadar. Vimpfelingius.

1444. Uladislaus Koongur i Ungareñ bravt frideñ vid Amurath Tyrkia Keisara ad rædum Evgenii Pava, og var sijdann yferunnenn og drepenn vid Varnam, hvar ad fiellu yfer 50000 manns af hverutveggium. Æn. Syl. Añ. Turcici.

§. 36.

1445. Constantinus Palæologus sijdasti Keisari Christenn i Miklagarde. Laon.

1448. Christian *I.* Greifi af Oldenborg wtvalenn til Koongs i Danmørk, hanns Mooder var Hedvig Koong Valdemars Pridia Systurdootter, enn Fader hanns var Theodoricus hinn Farsæle, Greife af Oldenborg. Hist. H. Crantz.

Þa var wtvalenn af Svijum til Koongs Carl Cnútsson.

1450. Christian *I.* krijndur i Þrandheime.

1453. Mahometh *II.* Tyrkia Keisari kom a 3. ari sijns rijkis til Miklagards, med 400000 manns, og 250 skip, settist uñ stadeñ til lands og vatns, i 54 daga; og skutu þeir uppa Mwrana; var so uñ sijder sa rijke og mekt- Dresserus. Leonclavius.

nge

Ao. C. | Auctores.

uge Stadur af Tyrkium inntekinn, og endi giordur a Þvij Griska Keisaradæmi. Plat.

Ei verdur þad útsagt hvør óskop þá ágengu i Miklagarde. Emilias.
Sá Christni Keisari ásamt 40000 mans, vóru avmkunarlega niðurhøggner; meir eñ 60000 Adalsfrúr og Jómfrúr vóru herleiddar; Keisarans Drottning og Dætur vóru first kreinktar, og sidañ høggnar í Sticke. Christi Krossmark var uppreist á torginu med miklum brixlum, og gudlaste; þetta Rike hafde þá staded sidann Constantini hins Mikla daga i 1122 ár. Þann 29. Maii kom Tyrkia Keisarinn inn i stadenn Annal. Tur. Chalc.

1457. Carl Knútsson rekinn fra Rijke i Svijþiood, enn Dana Koongur Christian *I.* var krijndur þar til Koongs. Holb.
1458. Pius *II.* vard Pavi i Room, hann var eirn vellærdur madur, var adur nefndur Æneas Sylvius, hefur efter sig læted samanskrifadar Bækur. Plat.
1464. Svijar giora uppreistn mot Kong Christian, og kalla inn Carl Knútsson. Holb.
1467. Biørn Thorleifsson sleigenn i hel af Eingelskum i Rife, hvaraf ordsakast missklijd mille Koong Christians *I.* og Einglands, sem afgiordist til Uttrect 1474. Holb. Hist.
1468. Sw Danska Princessa Margreta giftest Jacob Koongi af Skotlandi, sem med henni eignadist Orkneyar og Hetland. idem. Cluv.
1469. Ferdinandus Koongur af Arragonia, eignadist til Drottnijngar Isabellam Princessu, og med henni mest alla Spaniam. Chr. Hisp.
1471. Steirn Stúre utvalenn efter Carl Knútsson till formanns i Svijþiood. Holb. H.
1472. Boola mikil og Manndavdi a Islande. Annal.
1474. Christian Dana Koongur reisti til Room, og fær leife hia Pavanum ad setia Haskoola i Kaupennhafn, hvad hañ i verk setti med Peters Albertssonar og Olavi Martini tilhiálp. Krantz.
1477. Johannes Basiliovitz stiftade eitt Keisaradæme i Russlande, og var þar hinn firsti Czar edur Keisari. Cluv.

Ao. Chr. Auctores.

1479. Sw Spanska trwarbrágda Rannsookn (Tribunal Inqvisitionis) innleidd i Spania, mot Saracenis og Judum. Holb. Jntr.

1481. Andadist Christian *I.* Dana Koongur, Enn Johannes took aftur Koongdoom. Deide Mahomet Tyrkia Keisari, enn Bajezeth son hanns kom i hanns stad. Holb.

Þesse Mahomet Annar rikti hiá Tyrkium alls 31 ár hann hafdi giørt ender so vel á Miklagards sem Trapezuntii Keisaradæmum, samt teked frá þeim Christnu 4. Kóngarike 20 Smálønd og meir enn 200 stórar Borger. An. Tur. Laon. Cal.

§. 37.

1483. Fæddist Doctor Martinus Lutherus.

1490. Prestum i Norege gefed leife af Paavanum til ad brwka Miød og Øl i Sacramentenu i stadenn fyrir Wijn. Holb. H.

1492. America fundenn af Christophoro Columbo. P. Matt. H.

1493. Maximilianus *I.* vard Keisari i Þijdskalandi. Aventinus.

1495. Keisari Maximil. stiftar Camer-Rietten til Spijr i Þijdskal.

1497. Johannes Dana Koongur krijndur i Swijþiood. Holb.

Funden af Portugisum vegr i kringum Affricam til Avstin.

Fæddur Philippus Melancton.

Americus Vespurius uppleitar mørg lønd fierdeilis i Nordur America, so sem Florida, Niju Spaniam etc. af honum fieck sáa Heimspartur sitt Nafn.

1500. Johannes Dana Koongur færdi strijd uppaa Ditmersken og miste þar mest allt sitt strijdsfolk, enn framqvæmdi eckert. Crantz.

1501. Stiftadur Haaskooli til Wittenberg i Þijdskalande. Chyth.

1505. Martinus Lutherus gaf sig under Mwka Reglu til Erfurt, aadur hafdi hann studerad Løg. Chron. Hedionis.

1509. Vorw mikler Jardskiaalftar i Constantinopel, so þar hropudu margar Biggijngar og Turnar. Basilius.

Vard Henric *VIII.* Koongur i Einglandi.

1512. Fæddist eitt Skrimsle af Konu i Borginne Ravenna i Jtalien, hafdi horn wr høfdi, vængi i stadenn handleggia, eitt avga aa hokinne, eina fugls klo sem hræfugla aa ødrum fæti, aa brioostenu var sem ravdur Kross, þad hafdi bædi Kalmanns og Qvennmanns getnadar Lime. Chron. Hed.

Biriadi Lutherus first ad predika moot Paavanna Lærdoomi efter þad hann kom fraa Room. Sleid.

Perio-

Auctores.

Periodus XI.

Fra þvij *Lutherus* biriade sijna Reformation, og Trwarbragda Endurbot, og til 1652,

Ao. C. Inneheldur *CXXXX.* Ar.

1513. Andadist Johannes Dana Koongur. Holb.
Selymus vard Tyrkia Keisari. Baſ.
1514. Christian *II.* krijndur til Kongs yfer Danmørk og Noreg. Chythr.
1515. Voru Hollendsker Bændur nidursetter a Amager. Holb.
1516. Angelus Arcemboldus selldi Synda aflaatzbref Paavans, i Danmørk og Sviarijke. idem.
Ferdinandus Kongur i Spania andadist, hann var Modurafi Keisara Carls *V.* sem og so vard Koongur i Spania.
1517. A Allraheilagra Messu biriadi Lærefaderinn Lutherus opinberlega ad disputera og predika mot Paavanna Lærdoome, Aflaatzbrefum, og fleiru soddann. Crantz. Sleid. Polyd.
1519. Carolus *V.* vard Keisari i Þijdskalandi var adur Kongur i Spanien, og Herra yfer Nidurlondunum ꝛc.
Vard Solymannus Keisari hia Tyrkium og stioornade i 47 ar. Chyth.
1520. Christian *II.* inntook Svijarijki med strijde, og liet þa i Stockholm nidurhoggva 94 Herramenn og Biskupa, med morgum fiollda af odru foolke. Holb.
Ferdinandus Magellanus fra Portugal, fann veg til Avstindianna giegnum þad Magellaniska sund.

§. 38.

1520. Lutherus baunfærdur af Paavanum Leone *X.* Sleid.
1521. Lutherus mætte til Vorms til ad forsvara sig fyrer Keisaranum, og sinn Lærdom, hvarefter hann var dæmdur Landflotta. Polyd. Ver.
Svijar giora nijtt frafall og wtvelia sier til Hofdijngia Gustav Eyriksson. Holb.

1522.

Ao Chr.		Auctores.
1522.	Christian *II.* gaf wt sijna niju Lögbook.	
	Prentad firsta sinn a Þijdsku hid nija Testament.	Sleid.
1523.	Daner uppsegia Christian *II.* hollustu og trwskap, hann flijdi med 20 strijdsskipum til Hollands. Svenscer afsegia hann lijka.	Holb.
	Solimannus Tyrkia Keisari inntok Eiuna Rhodum a Joladægenn.	Chytr.
	Gustav Eyriksson Koongur i Svijþiood.	
	Fridric *I.* Koongur i Danmork og Noreg.	
	A þessu ari wtlagde Hans Michelson þad nija Testament a Donsku.	Holb.
1525.	Gifte Doctor M. Lutherus sig.	Sleid.
	Franciscus Fracklands Koongur tekenn til fanga i Vallande af Carl *V.* Keisara.	
1526.	Giftist Keisari Carl *V.* Elisabeth doottur Emanuelis Kgs. af Portugal og abladi vid henni 4. born; er hietu Philippus, Ferdinandus, Maria og Johanna, hier fyrirutann atti hann 2. lavngietenn born Johannem og Margretham.	
1527.	Leifd þavg Luthersku Trwarbrogd i Danmork a Herradeigenum sem halldenn var i Odenseyu.	Holb.
1528.	Voru þavg og so leifd i Svijþiood.	
1529.	Vien Keisarans Hofudstadur umseten af Tyrkium.	Chytr.
1530.	Sw Ausburgiska Trwar Jatnijng var af þeim Luthersku underskrifud þann 25. Junii til Ausborgar og framlogd fyrir Keisarann Carl *V.*	Sleid.
1531.	Christian *II.* kom til Noregs med 35 Strijdsskip, gengu þa marger honum til handa.	Holb. H.
1532.	Var giord vid hann forlijkun, hveria Koong Fridric þo ecki hiellt, helldur var hann fangadur og settur a Sudurborgar slot i Vardhalld.	idem.
1534.	Christian *III.* vard Koongur i Danmork efter wtstadenn mikil orolegheit, mille hanns og þeirra af Lybek, samt Christopher Greifa af Oldenborg, og endadest ei fullkomlega sa ofridur fyr enn efter 2 ar.	idem.
	Utgiefenn sw Þijdska Biblia Lutheri, oll i einulagi og þrikt til Vittemberg.	Chytr.

 Henric

Ao. C. Auctores.

Henric *VIII.* Eingklands Koongur bannfærdur af Pavanum, fyrir þad hann giørdi skilnad vid sijna Drottnijngu Katrinu, sem var Keisarans Mooderfyster.

1535. Solymannus inntook Mesopotamiam, Assyriam og Babylon fraa þeim Persisku. Chyt.

Jgnatius Loiola eirn Spanskur Adalsmadur stiftar Jesuitanna Stallbrædraskap.

1536. Aller Biskupar i Danmørk voru arresterader, og adrer Lutheraniskter innsetter aftur. Holb.

1537. Kyrkiu Ordinantiam sett aa Donsku af Petre Palladio Siælands Biskupi wtgefenn, ogunderskrifud.

1541. Christian Koongur upppgefur ad ollu leiti sitt tilkall til Svijarijkis, og giører vinskap vid Koong Gustav Eyriksson. A þessum aarum biriadi Jon Prestur Svenski Mattiasson, aa Breidabolstad i Vesturope ad prenta bækur, meinast þesse firsta Islands Prentsinidia hafa innkomed hier um 1531, Sonur hanns prentadi sijdann i Nupufelle. Enn saa firsti Evangeliske Biskup i Skaalhollte Gissur Einarsson kom wt sama aar til Stools sijns. idem. Ak. Js. idem.

1542. Koong Christian *III.* afmaadi ad fullu og ollu hier i landi, Saalumessur, Vigiliur, og adrar paapiskar sida Reglur med eirni Forordnijng.

1546. Biriadist saa stoori Biskupafundur og Samkoma til Trident sem varadi til 1561. Sleid.

Andadist D. Mart. Luth.

Þeir Luthersku Furstar biria strijd moot Keisaranum. Buch.

1547. Henric *VIII.* Koongur i Einglandi deidi, Edvard *VI.* Koongur i hanns stad, innfærir i Eingland þang Luthersku Trwarbrogd.

1549. J Eirarsundi ecki laangt fraa Maalmey veiddist eirn fiskur oveniulega stoor med mannshøfde og sem mwkahettu þar ofann aa, hwdenn var sem mwkakaapa løgud. Kong Chr. *III.* liet færa hañ til Kavpinnhafnar og grafa þar. Holb.

1550. Jón Arason Hoola Biskup, med sijnum tveimur Sonum Ara og Byrne haalshøggner i Skaalholte. Ak. Jsl.

Sw Danska Biblia þrikt i firsta sinn.

Ao. Chr. Auctores.

1551. Prestum a Islande var leift ad gifta sig. Ah. Isl.
Vijgdist Olafur Hialltason firsti Lutherskur Biskup ad Holb.
Hoolum.

§. 39.

1553. Christian *III.* lætur stifta Skoola a Islande. idem.
1555. Keisarinn gaf a þessu ari, þeim Luthersku Furstum' i Buch.
Þijdskalandi frijheit ad yd ka sijn trwarbrogd.
1556. Foor Carl Keisari til Spanien, sagdi af sier Keisaradæm- Chyt.
id, og gieck i Clavstur hinns H. Jústi.
1558. Andadist Carl Keisari, Ferdinandus brooder hañs aftur Buch.
wtvalenn, enn Elizabeth vard Drottnijng i Einglandi Tuan.
og færdi þar inn þavg Luthersku Trwarbrogd aftur.
A þessum arum gieck ein mañskiæd boola i Islande. Annál.

Adur enn Elizabeth kom til stiórnar i Einglandi, stiórnadi Maria Syster hennar i 5 ár, og stiftadi þar stóra ofsókn móti þeim Reformerudu. A þessu ári liet Philippus Spania Kóngur brena Presteñ Franciskum Cacalla, sem hafdi veitt Carolo 5. fyrir dud hanns Sacramented og þiónustud hann i Davdanum, ásamt 13. adra.

1559. Andadist Christian *III.* Dana Koongur a Nijarsdag,
enn Son hanns Fridrik *II.* vard Koongur.
A þvi ari deide og sa fangne Koongur Christian *II.* Holb. H.
Sama ar var Ditmersken yferunnenn og inntekenn af
Dana Koongi Fridric *II.*
1560. Deide Gustavur Sija Koongur, Eyrikur *XIV.* Son Russinus.
hanns took þar aftur Koongdoom.
Stiftadar grimar offsookner mooti þeim Evangelisku, Thuan.
bædi i Frankarijke og Spanien.
1563. Viriadist strijd milli Dana og Svija, wt af þeim 3. Cro- Holb.
num i þeirra merkium og vopene. item af Gullande,
eirni Ey, i Avstursioonum.
1564. Deide Ferdinandus Keisari, Maximilianus *II.* var kio- Chyt.
renn i hanns stad. Þessi Keisari atti Mariu dootter
Carls *V.* fyrir Drottnijng, og abladi vid heñi 16. born.
1565. Daniel Ranzov sigradi vid Falkiobijng 25000 Svija med Holb.
einum 4000 af Donskum.

Ao. Chr. Auctores.

1566. Deide Solymannus Tyrkia Keisari, Son hañs Selymus kom efter hann.

1568. Johannes *III.* took til fanga broodur sinn Eyrik og vard Koongur i Svijþiood, þar efter drap hann Eyrik Koong a Eitri. Puffendorf.

1570. Fridur milli Dana og Svija sluttadur til Stetin, feingu þa Daner Skaney, Bleking, Halland, Jamtaland Gulland, Herdalen, og badum Koongum leist ad færa þær 3 Cronur i sijnum merkium. Holb.

1572. Gregorius *XIII.* Pawi i Room.
Sa Franske Printz Henrik af Navarra, fieck til ekta Margrete Valesiu, Syster Carls Koongs *IX.* i þvi Brudlaupi vooru aller þeir sem medkiendu Calvini lærdoom og nefndust Hugonetter, af hinum Papisku svikfamliga myrdter, og er þad kallad Parijsar Bloodbad Thuan. Chyt.

Þessi hrædiligu mórd biriudust i París þañ 24. Augusti og vorudu i 3. daga, á hvorium tíma alleina i þeim stad mirdtar vóru 30000 manns, enn yfer allt i Rikenu meir enn 70000. Sleid. Cluv.

Skrifad er ad frá Anno Christi 1550 til 1580 hafe þeir Pápisku nidurdrepid sokum trúarbragdanna, i Frankarike, Spania Italia Einglandi, Hollandi 900000 mañs, þar ibland 39 Fúrstar og Biskupar, 148 Greifar, 235 Baronar, 147518 Adalsmenn 700060 af Almúga; slík var þá grimd Pávans og hanns útsendara ædigángur. Þegar Pávi Gregorius i Róm heirdi þad blóobad, liet hañ hallda opennbera þacklætis hátíd fyrir þessi Mord tókust so luckulega. Crocc. Theat. pag. 1098. Theod.

1574. Amurath *III.* vard Keisari hia Tyrkium. Theat.

1576. Rudolphus *II.* vard Keisari.

1578. Sebastianus Koongur i Portugal foor herferd til Serklands moot Abdelmelech er rekid hafdi fra Rijke Mehemed broodur sinn, i þeirri ferd var hann drepeñ og bader hiner Serkia Kongar asamt ollu hañs folke.

Eirn Spanskur Hofudsmadur i Hollandi, villdi naudga velborinne Jómfrú til samlags vid sig, hún greip eirn stickhnif og

Ao. Chr. Auctores.

rak i Qvid hønum, so hann fiell, óskadi hann þá Prests fundar ádur hañ dæi, og þá búid var ad þiónusta hann, bad hañ vígia sig samann vid þessa Jómfrú, hvad og giørt var, sídann gaf hann henni alle sitt Góts (sem var stór miked) og andadist Thuan.
sídann.

1579. Philippus *II.* Koongur i Spanien foreinar aftur Kongs rijked Portugal vid Spaniam. idem.

Gierdu samband mooti þeim Sponsku þavg 4. lønd Holland, Selland, Frijsland og Uttrect, til ad forsvara sijn Trwarbrøgd.

1582. Gregorius Pavi wtgaf eitt nijtt Rijm edur Calendarium.

Amurath *III.* liet drepa 5 brædur sijna enn son sinn Mahomed 16 vetra uñskar hann, og hiellt sijdann veitslu i 40 daga.

1584. Sw firsta Edition þeirrar Islendsku Bibliu wtgefenn af Gudbrande Biskupi a Hoolum. Añ.

1585. Sixtus *V.* Pavi i Room hann bannfærdi Elizabeth Drottnijng af Einglande fyrir umbreitijng trwarbragdanna. Theat.

1587. Hælshøggveñ i Einglandi Maria Stuart Drottnijng af Skotlandi.

1588. Deidi Koong Fridric *II.* i Danmørk enn Christian *IV.* vard Koongur 11 ara gamall. Holb.

Philippus *II.* Koongur i Spania wtsendi siñ óyferviñanliga flota mooti þeim Eingelsku og Hollendsku, i hønum vooru 150 stoor Strijdsskip og a þeim 30000 Strijdsmenn og Skipsfoolk, fyrir utañ stooraň fiollda af Adalsfolke, Mwkium, og ødru hiski sem reisti uppa forlistijng. Þessi floti færdi 1600 Messiing Fallsticke og 10000 af Jarni, fyrir utann otøluleg ønnur vopn og margfalldaň strijdsbwnad. A Skipunum voru og Kirkiur og Alltari, og a þvij stærsta eitt stoort forgillt Mariu Bijlæti med þeirri yferskrift HEFN ÞU SONAR ÞINS. Þessi floti mest allur var a fáum vikum eidilagdur af sio og stormum, enn sum skipenn uppbrenndu þeir Eingelsku og Hollendsku edur skutu þavg i gruñ, mørg hertooku þeir.

§. 40

Ao. C. Auctores.

§. 40.

1589. Henric *IV.* vard Koongur i Frankarijke, hinn firsti af þvij Borboniska Hwse. Hanns formadur Henric *III* var stwngenn til davds af einum Jesuita. Thuan.
Anna Dootter Koong Fridriks *II.* af Danmørk giftist Jacob Koonge i Stoorbrittanien.

1590. Gregorius *XIV.* ecki fullt ar Paavi i Room, hañ eiddi i þeim tijma 5000000 Rixdolum sem Sixtus *V.* hafdi samanndreiged. Chyt.

1591. Var so mikil dijrtijd i Room og Italia ad otolulegur fioldi folks do, ein skieppa Hveitis kostadi 34 Rdr. Var þaa færd þangad matvara fraa Danmørk, Hollande, Avsturrsioonum og Þijdskalandi; þeim sem first sagdi þær Skipafriettir i Room gaf Paavinn 1000 Ducata.

1593. Henric Fracklands Koongur took þav Paapisku Trwarbrogd. Thuan.

1594. Sigismundus Koongur i Polen wtvalenn til Koongs i Svijþiood. Holb.

1595. Amurath *III.* sem var saa 14 Koongur hiaa Tyrkium enn 6. Miklagards Keisari hiaa þeim, deide Mahomed Son hanns took Rijke, hann drap strax enn nw 18. brædur sijna og liet grafa þaa hiaa fodur sijnum. Calv. in C. Thea. H.

1596. A þessum aarum yferstoodu þavg langvarandi strijd sem Spanien færdi moot Hollendskum og Engelskum. Grot. Thuan.

1598. Deidi Philippus *II.* Spania Koongur, var etinn lifandi af Modkum, hann hafdi fyrir saker þeirra Paapistisku Trwarbragda læted aflijfa otoluligann fiollda foolks. Grotius. Thuan.

1600. Carolus *IX.* Koongur i Svijþiood, enn Sigismundus hanns Broodurson og Koongur i Polen var rekiñ þar fraa Koongdoomi sokum þeß hann villdi iñfæra i Svijarijke aftur þavg Paapisku Trwarbrogd. Holb.

1601. Andadist saa nafnkiendi Stiornumeistari Tycho Brahe til Prag i Þijdskalande af Vatnsoott, hann var þaa i þenustu Keisara Rudolphs. idem.

1603. Andadest sw nafnkienda Enska Drottnijng Elisabeth, sem stioornad hafdi i 45 aar, enn Jacobus Stuart vard Thuan.

Año Christi. Auctores.

aftur Koongur og foreinar þavg 3 Rijke, England Irland og Skotland. Cambdem.

1605. Kong Christian *IV.* i Danmørk sendi 4 skip ad uppleita Grønlande og 5 æred efter. Hols.

Mahomet III. deide, Achmet son hanns Keisari. Lyschand.

1606. Vard uppvijs i Einglande svikafull fyrirtekt Jesuitanna, er æsett høfdu ad mijrda allt þad Koongliga hws og Parlamentis Herrana. Casaubonus.

Formenn þessa illrædis vóru Robert Catasbejus, Thomas Percius, og Vintenis, med fleirum. Rádherrann Montaqvil, fieck eitt nafnlavst bref ad hallda sig frá Parlamentis Samkomunni þann áqvardada dag, þetta opennberadi hann hinum ødrum, var þá ranusakadur Kiallvrinn, sem var under Rádstofunni, fundust þar 36 stórar tunnur fullar med þad allrafinasta púdúr; eirn ad nafni Gvido Fauxius, fannst vid hurdena, og hafdi hiá sier liós, samt adskilianliga hørqveike, med hvørium hann ætladi ad tendra i þessu púdri, þegar aller Rikesins ædstu menn, med Kóngi, Drottníngu, Prinßunum, Biskupunum og ødrum Herrum væru innkomnir og setster. Spond. Thuan. idem. Spondanus. Meteranus.

Chr. *IV.* reisti til Einglands.

1609. Slwttudu Spanske 12. æra Strijdshlie vid þa Hollendsku sem þar voru reiknader frij folk, og eingum skattgillder. idem.

1610. Franciscus Ravaliac stak i hel Kong Henric *IV.* i Frackl. Thuan.

1611. Strijd milli Dana og Svija, Daner inntooku Calmar og Elfsborg.

Gustavus Adolphus Koongur i Svijarijke. Holb.

1613. Giordur Fridur mille Dana og Svija.

Mattias vard Keisari i Þijdskalandi.

1615. Bigd þav Koongl. Begravelse i Roskilld; item Trinitatis Kirkia, i Kavpinnhafn og Børsann. idem.

1616. Capitain Jens Munk sendur til ad uppleita veg milli America og Grønlands med tveimur skipum, lá i Grønlandi um vetur hvar flest allt hanns foolk do enn hann komst til baka med þridia mann. idem.

§. 41.

1617. Osmannus vard Keisari hiá Tyrkium. Holb.

1618. Kong Christian *IV.* sender 6 skip til Ostindien, first til Zeilon og sijdann til Tranqvebar, hvar Admiral Ove

K Giedde

Ao. C. | Auctores.

Giedde uppriettер þar Avstindianiſku Høndlun.

1619. Ferdinandus *II.* vard Keiſari i Þijdſkalande. Theat.

1620. Christian *IV.* ſtiftar Compagnie yfer þeirri Iſlendſku, Færeyiſku og Finnmerkur Høndlun ſem varadi i 42 ar.

1623. Soreyar Skooli giordur ad Academie firir Adalleg børn. Holb.
Mustapha Tyrkia Keiſari, og ſijdann Amurath *IV.* Cluv.
Koongsbergs Silfurverk ſtiftad i Norege.

1625. Christian *IV.* innvikflaſt i Strijd vid Keiſarann.

1626. Tyrkiar komu fra Algier, a nockrum Raansſkipum til Iſlands, og hertooku foolk i Avſtfiordum, Grindavijk og Veſtmannaeium. Annál. Isl.

1629. Fridur milli Kong Christians *IV.* og Keiſarans. Holb. H.

1630. Gustavus Adolphus Svija Koongur biriar Strijd amooti Keiſaranum, med ſtoorum frammgange.

1632. Fiell hann efter margar Sigurvinnijngar, til Lavznitz, enn Christina hanns Dootter kom til Rijkis. Theatr.

1637. Ferdinandus *III.* vard Keiſari i Þijdſkalandi. idem.

1639. Fann ein Boondaſtwlka i Holſtein eitt ſtort Gullhorn amørkenni med imſum myndum og er þad enn nw geimt Holb.
a þvij Kongl. Konſt Kamerſe.
Annad ad vigt 7 pund og 14 Lood fannſt nær þvij i ſama ſtad arid 1734, ſem og ſo er a Konſt Kamerſenu til ſijnis.

1643. Svijar yferfalla Koong Christian *IV.* med Strijde. idem.

1644. Siooſlag vid Femeren, hvar i Christian Koongur miſti ſitt Auga.

1645. Fridur milli Dana og Svija til Bromſebrw, þar miſti Danmørk, Gulland, Jamtaland, Oeſel item Herdalen i Noreg, og Halland i 30 ar. Theat.

1648. Fridric *III.* vard Koongur i Danmørk.
Var giordur almennilegur Fridur til Veſtphalen i Þijdſkalandi efter þad langvaranlega 30. ara ſtrijd, var þa þeim Evangeliſku leiſd frij trwarbragda ydkun. Holland vard eitt frij Rijke, wt af fyrir ſig, efter langt og bloodugt Strijd mooti Spanien. Thuan. Grot.

1649. Eingelſker aklaga ſinn Koong Carolum Stúart og lietu halshøggva hann, enn Olifer Cromvel took aftur ad ſier Rijkisſtioornena. Thuan.

Period-

Auctores.

Periodus XII.

Frá 1652 til Annum 1752. Innehelldur C. Ar.
Ao. C.

1652. Lodvik *XIV.* Koongur i Fracklande.

§. 42.

1654. Carolus Gustavus vard Koongur i Svijþiod.
1655. Alexander *VII.* vard Páfi. Sw Svenska Drottnijng Holb.
Christina antok Páfiska trw og reisti til Room.
1657. Deide Ferdinandus *III.* Keisari, enn son hanns Leopol- Bucholtz.
dus Ignatius kom i hanns stad.
Danser erklæra strijd mot Svijarijke.
1658. Biriudu Danser ad höndla til Gvinea i Affrica. Svija
Kongur Carl Gustav kom frá Polen, iñtok Julland og Holb. Hist. 3 Tom.
Holstein, it. Fion. Þañ 12. Febr. for hañ med her siñ á
Jse iñ i Selland, var þá giordur fridur til Roskillo, mi-
stu þar Daner Skáney, Halland, Þrandheim, Borg-
undarholm og eñ fleira. Frid þeñañ brutu Svijar strax efter,
giördu landgang i Sellande, iñtoku Cronborg og lögdust um idem.
Kaupiñhafn: Þañ 29. Aug. komu Hollendsker i Eyrarsund,
sloust vid Svija, og hiálpudu Kaupiñhafn med matvorur.
1659. Þañ 11. Febr. uni nott veittu Svijar Kaupeñhafn harda Holb.
atlögu med skotum og ofridarstorme, og villdu þreingia sier
iñ i stadiñ, eñ voru afslegner og mistu margt folk. Þañ 14. nbr. Puffend.
var slag vid Nyborg voru Svijar wtdrifner frá Fione.
1660. Do Carl Gustav til Gottenborg. Carolus *XI.* giördi idem.
frid vid Polen og misti Lifland. Jtem vid Dánmörk.
Var Souveraniteted edur Einvällds Arfaréttur yfer Dan-
merkur Rijki, þeim Dönsku Kongum eftergefenn, og þeir- Holb.
ra Erfingium æfinnlega. Carolus *II.* Kongur i Einglandi Thuan.
1665. Utgefeinn þaug Dönsku Kongalög, af Fridric *III.*
Strijd milli Hollands og Einglands. Holb.
Deide Philippus *IV.* Koongur i Spania.
1669. Portugal fiell frá Spaniam Alphonsus vard þar Kongr. Thuan.

Ao. Chr.		Auctores.
1670.	Deidi Koong Fridric *III.* Christian *V.* kom i hañs stad	
1671.	Koong Christian *V.* stiftar Greifa og Frijherra stand i Danmerkur Rijki.	Holb. H.
1675.	Christian *V.* innviklast i strijd vid Svija og inntok Vismar.	idem.
1676.	Slag vid Øland, mistu Svijar 10 skip og 2 Admirala.	
1677.	Þavg Svensku strijdsskip 36 ad tolu slooust i Kiøgebugt mooti 31 Donskum, mistu Svijar 11 skip hin slijdu.	Puff.
1679.	Giprdur fridur vid Svenska til Lund i Skaaney.	
1680.	Upprettad i Kavpenhafn þad Vestindiska Compagnie. Fridriksborg i Gvinea biggd. Innrettad eitt Islendskt og Færeyisk Compagnie.	Vita Chr. 5
1682.	Petur Alexiovits vard Czar edur Keisari i Moskov, og innfærdi þar Konster, Handverk og Lærdoom.	Chron. D.
1683.	Voru wtgefenn þavg Donsku Log. Innrettud nij Vigt og Mælir. Biggt Hospital i Kavpenhafn fyrer þad veika siofokk. Þann 14. Julii efter þad Keisari Leopolldus var nij reistur fra Vien sijnum Adseturs stád kom þa sa Tyrkneske General med 200000 Tyrkia og Tartara og laa um Stadenn i 8 vikur, inntil Johannes Sobysky Koongur i Polen, Joh. Georg. *III.* Kwrfurste af Saxen, og Hertugenn af Lothringen med 80000 mañs komu, og frelsudu borgena so Tyrkiar mistu þar allañ sinn fans og strijdsbwnad, og meir enn 100000 manns.	Comp. Chr. Theatr. Hist. Holb. Intr.
1685.	Utgefenn Rijtualinn og Handbookenn i Danmork. Calvinistum gefenn trwarbragda frijheit i Kavpenhafn. Byggdur Nyholmur.	Chron. D.

§. 43.

1687.	Utgefenn þavg Norsku Log. Fiñmerkur hondlun efterlaateñ Biorgvinar Kavpmoñum	idem.
1688.	Forbetradur Hæste Rettur, og stiftad Assistentzhwsed.	Ch. 5. Hist.
1691.	Stiftad Cadet Academied i Kavpenhafn.	
1693.	Riddaranna Stand og Orda af Elephanten og Dannebrogen endurbætt, og avkenn vid hana ny Frijheit.	idem.

1697.

Ao. Chr.		Auctores.

1697. Stiftud tvo Grænlands Compagnie, annad i Kaupenhafn hitt i Biorgvijn. Carl *XII.* Kongur i Svijþiod Chron. D.
1699. Andadist Koong Christian *V.* Fridric *IV.* Koongur. Þad nija Rijm innfært i Danmørk og Noreg. F. 4. Vita.
1700. Strijd milli Svija og Dana, sem þo forlijkadist sama ar
1701. Preussen giord ad einu Koongs Rijkie. Ann.
Hannover vard Churfursta dæmi.
Sendi Fridric *IV.* til Ostindien ad umvenda Heidijngium. idem.
1708. Fridric *IV.* reisti til Italien.
1709. Biriadist Strijd milli Dana og Svija. Koong Carl *XII.* Vita Ch. 5. sem i undannfarinn ar, hafdi fært Strijd moote Polen, Russum og Saxum, misti a þessu ari allt sitt foolk vid Borgena Pultava i Ruslande, og flijdi sialfur ut Vita F. 4. i Tyrkeried.
1711. Carolus *VI.* vard Keisari i Þijdskalande.
1712. Daner inntooku Bremen.
1713. Greifi Steenbuck brende af Borgena Altona og matte sijdann gefa sig fangenn med øllu sijnu foolke ad tolu 11060. Stiftun Cadett Academiesins fornijud.
1714. Tonnijngen inntekenn af Donskum. Missions Collegium stiftad, og Finnmørk þar til løgd.
1715. Riga og Stralsund inntekenn af Donum, og Wismar arid efter.
1718. Carl *XII.* Svija Koongur i helskotenn i Norege.
1719. Tordenskiølld inntook Marstrand.
1720. Fridur giordur milli Dana og Svija.
Fridricus *I.* af Hessencassel Koongur i Svijþiood.
1721. Stiftad Grænlands Compagnie i Kaupenhafn.
1722. Georgius *II.* Fursti af Hannover Kongur i Einglandi. Stiftad Waisenhwsed i Kaupenhafn.
1728. Uppkom ognarligur Elldibrandur i Kaupinhafn.
1730. Koong Fridric *IV.* deide, Christian *VI.* vard Koongur.
1733. Stiftad Assurans Compagnied i Kaupenhafn.
Fridric Kiørfursti af Saxen Koongur i Polen.
1736. Ungdoomsens Confirmation i Danmørk og Norege tilskickud.

Ao. C. Auctores.

§. 44.

1737 Stiftad Kyrkiu Inspections Collegium. item Banqven i Kaupenhafn opnadur.
1738. Valleyar Slot og nockru fyr Vimmeltooft giørd ad Jomfrwa Clavstrum fyrir Adalsfoolk.
1739. Docqven i Kaupenhafn algiørd.
1740. Sendar Colonier til Grænlands.
Christiansborgar Slot albigt.
Fridric *II.* Koongur i Preussen.
Benedict *XIV.* Pavi i Room.
Maria Theresia vard Keisara Drottnijng.
Hallded Jubilæum Typographicum i Þijskalandi i minnijng Prentverksens uppkomu fyrir 300 arum.
1741. Ludvig Harboe sendur sem Visitator Generalis til Islands.
1743. Forlijkadist med penijnga millilæge sw missklijd sem risen var milli Dana og Svija wt af Koongavalenu, og var Adolphus Fridiricus Hertuge af Holstein Gottorp wtvalenn til Koongs.
1746. Christian *VI.* deidi, Fridric *V.* Koongur i Danmørk.
Ferdinandus *VI.* Koongur i Spania.
Giørdur fridur vid Algier.
Soreyar Academie endyrstiftad.
1750. Josephus Koongur i Polen.
1752. Viriadi Koong Fridric *V.* med penijnga skeink og ødrum atburdum ad hialpa Islande.
Eggert Olafsson og Biarne Pálsson biria sijnar Inqvisitiones Physico- Oeconomicas.

CONSPECTUS.

CONSPECTUS.

Transport 1137.

PERIODUS. IX. pag. 53

FRA RIKISSTIORNAR BIRIAN CONRADS KEISARA HINNS PRIDIA Til Þess WALDEMAR PRIDIE Tók KONGDOM i DANMÖRK. . . . 197.

PERIODUS X. pag. 60

RIKID i DANMÖRK VAR KONGLAUST i 7 AR, HVAR EPTER VALDEMAR PRIDIE TOK KONGDOM Og Til Þess Dr. MARTINUS LUTHERUS BIRIADE REFORMATION TRUARBRAGDANNA, Reiknast . . . . 179.

PERIODUS XI. pag. 66

FRA ÞVI Dr. MARTINUS LUTHERUS BIRIADE ENDURBOT TRUARBRAGDANNA, Og Til Þess LODVIK xjvde TOK KONGDOM i FRACKLANDE. . . . 140.

PERIODUS XII. pag. 75

INNEHELLDUR FRA ANNO 1652 Til NÆSTANS 1752. 100.

SUMMA 1752.

CONTINUATION til vorra Tijma filger seirna, enn epter thessu Tijmatali, vill reiknast ad Heimurinn nu til Nyttar 1781. *hafe staded* 5750 *ar, sem mismunar um* 2 *ar fra thvi sem stendur i vorum Almanockum.*

